

PRILOGA 3

(EVA 2021-1611-0029)

PREDLOG 16. 4. 2021

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DOHODNINI

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

1.1. Splošno

Obdavčitev dohodkov fizičnih oseb je določena z Zakonom o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11 – ZUKD-1, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19 in 28/19; v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2). Obdavčitev dohodkov fizičnih oseb je področje, ki zahteva sprotno spremljanje zaradi skupnih splošnih ciljev, ki se želijo doseči z davčno politiko, ter zaradi sprememb druge področne zakonodaje, sodnih odločb in težav, ki se zaznajo pri izvajanju zakona in so tudi posledica spremenjenih razmer.

Glavni razlog za predlagane spremembe in dopolnitve ZDoh-2 je pomoč gospodarstvu in prebivalstvu pri okrevanju po pandemiji COVID-19 ter administrativna razbremenitev.

1.2. Davčna razbremenitev dohodkov iz dela

Obremenitev dela z dohodnino se v Sloveniji že od leta 2005 zmanjšuje. Reforme so šle v smeri splošne razbremenitve dohodkov, predvsem zavezancev v nižjih dohodkovnih razredih. Spremembe, uveljavljene z Zakonom za uravnoteženje javnih financ iz leta 2012, so bile pripravljene z namenom razbremenitve zavezancev z dohodki nad 1,3 povprečne plače in hkratičasne povečane obremenitve zavezancev z dohodki nad pet povprečnih plač (za davčna leta 2013, 2014 in 2015). Cilju nadaljnega znižanja obremenitve dohodkov je sledila tudi novela Zakona za uravnoteženje javnih financ iz leta 2015, s katero so se razbremenili zavezanci z dohodki nad 1,5 povprečne plače, obenem pa se je podaljšala veljavnost obremenitve zavezancev z dohodki nad pet povprečnih plač z davčno stopnjo 50 % (za davčni leti 2016 in 2017). Spremembe na področju dohodnine so se nadaljevale z davčnim letom 2017 s splošno davčno razbremenitvijo dohodkov iz dela s spremembo dohodninske lestvice z razbremenitvijo najbolj produktivnega in ustvarjalnega kadra, ki praviloma več prispeva k dodani vrednosti, ustvarjeni v podjetjih v Sloveniji, ter z razbremenitvijo dela plače za poslovno uspešnost. Spremembe ZDoh-2 v letu 2017 (z davčnim letom 2018 in naprej) so bile predvsem usmerjene v razbremenitev dohodkov iz delovnega razmerja delavcev, napotениh na delo zunaj države, in sicer s ciljem izboljšanja konkurenčne slike Slovenije, ohranjanja in ustvarjanja novih delovnih mest v Sloveniji ter ustvarjanja dodane vrednosti v Sloveniji z znanjem, ki ga posamezniki pridobijo v tujini ali prinesejo iz tujine, s tem pa tudi s ciljem ustvarjanja kakovostnejših delovnih mest. Dodatno so se s spremembami ZDoh-2 leta 2017 obravnavale tudi težave v zvezi z uveljavljanjem dodatne splošne olajšave tako, da se je nižja višina dodatne splošne olajšave določila linearno v odvisnosti od višine skupnega dohodka. Leta 2019 pa so bile sprejete spremembe na področju obdavčitve regresa za letni dopust (od davčnega leta 2019 naprej), in sicer se v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja ne

vštevna regres za letni dopust v višini 100 % povprečne letne plače zaposlenih v Sloveniji, preračunane na mesec, za leto, za katero se dohodnina odmerja, za davčna leta od 2020 dalje pa se je povišala splošna olajšava, dodatna splošna olajšava se je v celoti določila linearno, davčni razredi so se razširili, določene davčne stopnje pa znižale.

Pri okrevanju po pandemiji COVID 19 prihaja obdobje, ko moramo v prvi vrsti iskati sistemske in splošnejše ukrepe, ki bodo pripravljene na dolgi rok. Pri tem je pomembno tudi prizadevanje za skupno dobro in na vzdržnih ekonomskih temeljih. Splet vseh ukrepov bo pripomogel k razvoju uspešnega slovenskega gospodarstva z jasno usmeritvijo v sodobne, na znanju temelječe tehnologije z visoko dodano vrednostjo, ki so prijazne do okolja in ljudi ter trajnostno naravnane. Vzpostaviti moramo gospodarsko aktivnost, povečati konkurenčnost slovenskega gospodarstva in s tem poskrbeti tudi za prebivalstvo, da ne bo prišlo do povečanja brezposelnosti.

Podatki o obremenitvi slovenskih plač, upoštevajoč izračune v skladu z metodologijo OECD, zbrane v publikaciji *Taxing Wages*¹, kažejo, da je Slovenija po obremenitvi plač nad povprečjem držav članic OECD. Po teh podatkih je Slovenija po obremenitvi dela v letu 2019 pri samski osebi ne glede na višino dohodka v primerjavi z državami kot so Poljska, Estonija v davčnem primežu odstopala navzgor. Po podatkih je namreč Slovenija po obremenitvi dela leta 2019 pri samski osebi s povprečno plačo dosegla 8. mesto, pred njo so bile države kot so Avstrija, Nemčija, Francija, Belgija, Italija, Madžarska in Češka. Vendar pa lahko ob podrobnejšem pregledu strukture davčnega primeža vidimo, da ta pri samski osebi s povprečno plačo v Sloveniji odstopa navzdol pri dohodnini in prispevkih za socialno varnost delodajalca ter močno odstopa navzgor pri prispevkih za socialno varnost delojemalca v primerjavi s povprečjem držav članic OECD. Največji delež k davčnemu primežu v Sloveniji prispevajo prispevki za socialno varnost, saj zajemajo v stroških dela prispevki delojemalca 19 %, prispevki delodajalca 13,9 % in dohodnina 10,7 % (davčni primež skupaj znaša 43,6 %). Za primerjavo: pri taki osebi v državah članicah OECD davčni primež znaša v povprečju 36,0 %, od tega prispevki za socialno varnost 22,3 % (prispevki delodajalca v višini 13,8 % in prispevki delojemalca 8,5 %) in dohodnina 13,7 %.

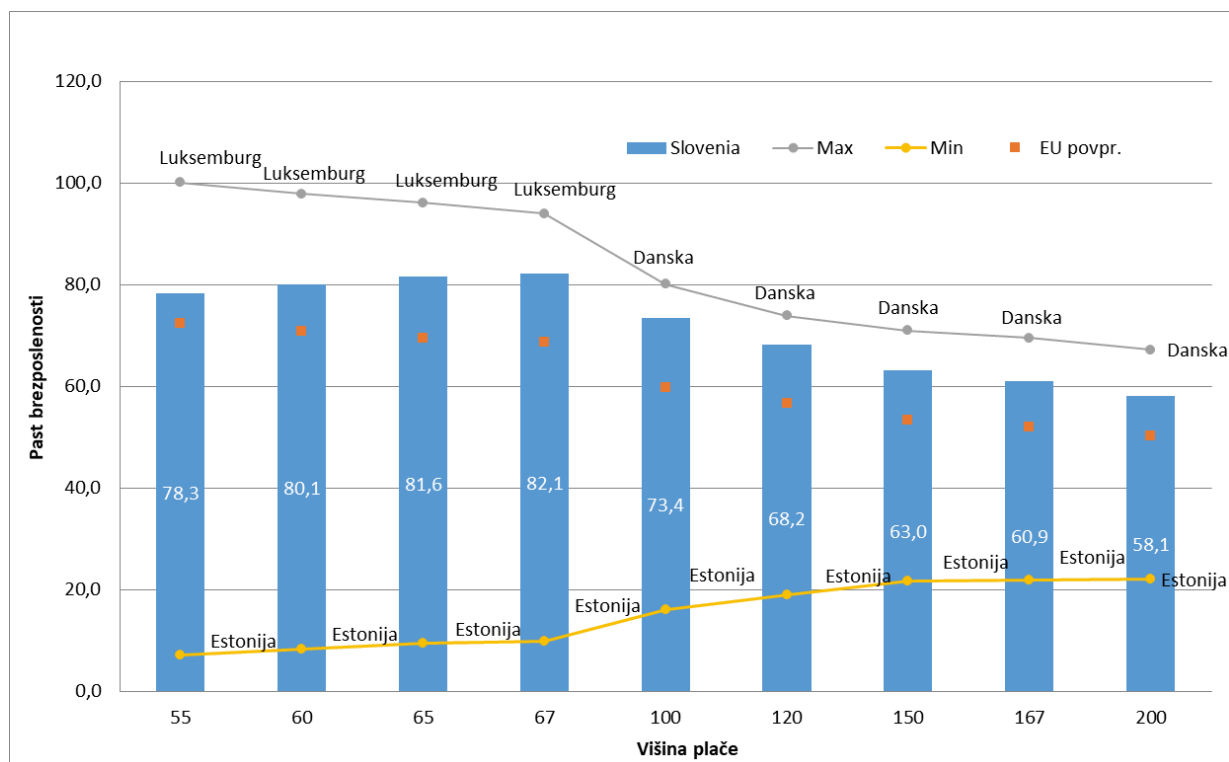
Pomembno vlogo z vidika obremenitve dela imajo mejne efektivne davčne stopnje, ki vplivajo na dohodkovni položaj (neto razpoložljivi dohodek) posameznika in nenazadnje prispevajo tudi k temu, da odvrčajo posameznike k zaposlitvi. Ti se lahko pogosto ne odločijo za zaposlitev saj je lahko njihov dohodkovni položaj celo nižji kot v času brezposelnosti. Zlasti za družine z več vzdrževanimi družinskimi člani lahko takšne okoliščine ustvarjajo in povečujejo past brezposelnosti (*unemployment trap*) ali past neaktivnosti (*inactivity trap*).

Na podlagi podatkov za leto 2019² lahko trdimo, da je v Sloveniji past brezposelnosti pri zaposlenemu brez otrok ob prehodu v zaposlitev višja v primerjavi s povprečjem EU. Tako primeroma pri doseženem dohodku v višini 60 % povprečne plače past brezposelnosti v Sloveniji v letu 2020 znaša 80,1 %, povprečje EU pa je 70,7 %. To pomeni, da se neto dohodek v Sloveniji ob zaposlitvi poveča za nekaj manj kot 20 %, v povprečju na ravni EU pa za več kot 29 % bruto plače. To nam torej še dodatno nakazuje, da visok davčni primež, skupaj z različnimi kazalniki, ki merijo spodbude za iskanje in nenazadnje ohranjanje zaposlitve, ustvarjajo visoke delovne nespodbude v Sloveniji. Pri tem pa se razlika v kazalcu še povečuje z zviševanjem plače ob zaposlitvi. Namreč v primeru, da se posameznik zaposli in prejme plačo v višini povprečne plače, znaša past brezposelnosti v Sloveniji 73,4 %, medtem, ko je povprečje EU 59,7 %.

¹ Vir: OECD: *Taxing wages* 2020.

² Vir: EK, Tax and benefits: https://europa.eu/economy_finance/db_indicators/tab/

Slika 1: Past brezposelnosti pri zaposlenemu brez otrok z dohodkom pred zaposlitvijo v višini 60 % PP in ob različnih višinah dohodka z zaposlitvijo, leto 2020

Vir: EK, Tax and benefits: https://europa.eu/economy_finance/db_indicators/tab/

Ocenjuje se, da je obremenitev dela tisti dejavnik, ki negativno vpliva na konkurenčnost, kar nam dokazujejo tudi študije OECD, iz katerih je razvidno, da je obremenitev dela problematična vsaj z dveh vidikov, in sicer zaradi pritiska na stroške dela in slabšanja mednarodne konkurenčnosti podjetij ter s tem države, drugi vidik pa je tveganje za naraščanje sive ekonomije.

Dodatni izziv, ki ga je treba upoštevati pri iskanju rešitev na davčnem področju, je zasledovanje pravičnosti, ki jo sestavljata horizontalna pravičnost (kar pomeni, da morajo davčni zavezanci z enako plačilno sposobnostjo plačati enak znesek davka) in vertikalna pravičnost (tisti z večjo plačilno sposobnostjo plačajo več davka).

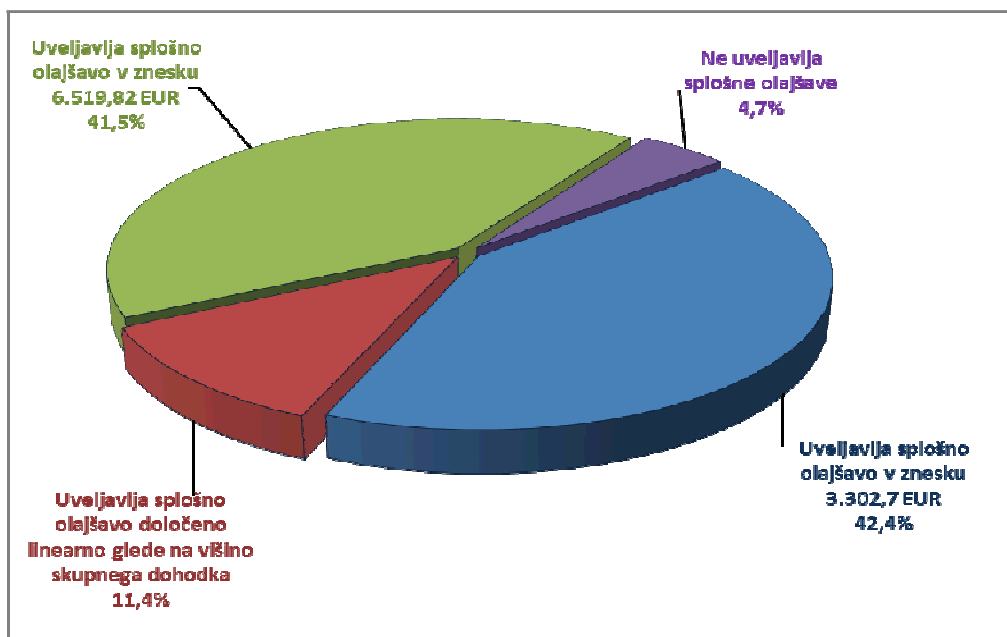
a) Sprememba splošne olajšave in ponovna uvedba usklajevanja olajšav ter neto letnih davčnih osnov v lestvici za odmero dohodnine, vezanega na koeficient rasti cen

Splošno olajšavo lahko uveljavljajo rezidenti (ob izpolnjevanju zakonskih pogojev tudi določeni nerezidenti) na dohodke, ki se všttevajo v letno davčno osnovo, pod pogojem, da drug zavezanec zanje ne uveljavlja posebne olajšave za vzdrževane družinske člane. Olajšava je namenjena priznanju stroškov za preživljanje zavezanca. Splošna olajšava znaša 3.500 EUR letno. Z davčnim letom 2008 je bila s ciljem razbremenitve najnižjih dohodkovnih skupin uvedena še dodatna splošna olajšava, ki je z

davčnim letom 2020 določena linearno, in sicer za zavezance s skupnimi letnimi aktivnimi bruto dohodki do 13.316,83 EUR. Zavezanci z višjimi bruto dohodki do dodatne splošne olajšave niso upravičeni.

Od vseh davčnih zavezancev je bilo leta 2018 42,4 % takih, ki so uveljavljali samo splošno olajšavo. Predvsem so to zavezanci, ki imajo dohodek iz naslova delovnega razmerja. Zavezanci z nizkimi dohodki lahko uveljavljajo tudi dodatno splošno olajšavo, in sicer je bilo 645.585 zavezancev takih, ki so uveljavljali dodatno splošno olajšavo v višini 3.217,12 EUR, kar je 55.547 manj v primerjavi z letom 2017. Večje število glede na leto 2017, skupno 117.847 zavezancev, je leta 2018 uveljavljalo dodatno splošno olajšavo. Med vsemi zavezanci je bilo v letu 2018 72.486 takih, ki niso uveljavljali splošne olajšave.

Slika 2: Struktura davčnih zavezancev po višini uveljavljene splošne olajšave v letu 2018

Vir: Lastni prikaz Ministrstva za finance.

Z davčnim letom 2017 se je spremenil, dvignil dohodkovni prag za upravičenost do višje dodatne splošne olajšave, predvsem zaradi spremembe zakona, ki ureja minimalno plačo, s katerim se je spremenila opredelitev minimalne plače tako, da so se iz minimalne plače izvzeli nekateri dodatki (dodatek za nočno delo, dodatek za delo v nedeljo, dodatek za delo ob praznikih in dela prostih dnevih). S tem se je odpravila možnost nastanka primerov, da bi prejemniki minimalne plače z večjim obsegom nočnega dela oziroma dela ob nedeljah, praznikih in prostih dnevih prejeli nižjo neto plačo, kot če na te dneve oziroma ponoči ne bi delali. Z davčnim letom 2018 se je z odpravo nezveznosti dodatne splošne olajšave glede na višino bruto dohodka uvedel mehanizem, ki preprečuje, da zavezanec ob povečanju bruto plače prejme nižjo neto plačo.

Z dvigom splošne olajšave z davčnim letom 2020 se je posredno upoštevala tudi uskladitev splošne olajšave z rastjo cen in se povečala skupna splošna olajšava.

Predlaga se ponoven dvig splošne olajšave.

Način usklajevanja olajšav in zneski neto letnih davčnih osnov v lestvici za odmero dohodnine se je z

davčnim letom 2014 spremenil, in sicer je bil uveden drugačen sistem usklajevanja, ki ni avtomatičen samo glede na eno merilo, temveč se poleg merila rasti cen življenjskih potrebščin lahko upošteva tudi gospodarska politika vlade, kar se obravnava ob vsakoletnem sprejemanju zakona o izvrševanju proračuna. Uskladitev je obvezna, če koeficient cen življenjskih potrebščin v Sloveniji za avgust tekočega leta v primerjavi z avgustom prejšnjega leta po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije preseže 1,03. Možnost usklajevanja je bila torej prenesena v okvir vsakoletnega sprejemanja zakona, ki ureja izvrševanje proračuna. Na podlagi nove ureditve uskladitev še ni bila opravljena, je pa bila z Zakonom o dopolnitvi Zakona za uravnoteženje javnih financ iz leta 2015 (za davčni leti 2016 in 2017), z zakonom o spremembah in dopolnitvah ZDoh-2 iz leta 2016 (od davčnega leta 2017 naprej) in z zakonom o spremembah in dopolnitvah ZDoh-2 iz leta 2019 (od davčnega leta 2020) spremenjena lestvica za odmero dohodnine v smeri razbremenitve dohodkov iz dela najbolj produktivnega in ustvarjalnega kadra, ki praviloma več prispeva k dodani vrednosti (zavezanci z dohodkom nad 1,5 oziroma 1,6 povprečne plače).

Rast cen življenjskih potrebščin od decembra 2012 do februarja 2021 je bila 4,4-odstotna, rast cen življenjskih potrebščin za november 2020 glede na november 2019 pa je bila celo negativna, medtem, ko rasti cen življenjskih potrebščin za oktober 2020 glede na oktober 2019 ni bilo.

S predlaganimi spremembami se predlaga ponovna uvedba avtomatskega usklajevanja navedenih zneskov olajšav in neto letnih davčnih osnov na podlagi enega merila – koeficienta rasti cen življenjskih potrebščin – s to razliko, da se uporabi le v primeru, da je bil koeficient rasti cen pozitiven. Sprememba je zaradi praktičnih izkušenj v preteklosti tudi v tem, da se primerja cena za mesec oktober (in ne za november), saj se bo tako lahko zagotovilo, da bodo usklajeni zneski objavljeni pravočasno (pred novim davčnim letom), saj so bili podatki v preteklosti, zaradi vezave na podatke iz novembra, vedno na voljo šele tik pred nastopom davčnega leta.

Po pomladanski napovedi UMAR je predvidena rast cen življenjskih potrebščin za leto 2021 1,1 %.

b) Lestvica za odmero dohodnine – znižanje davčne stopnje v petem davčnem razredu

Veljavna lestvica za odmero dohodnine ima pet davčnih razredov, katerih strma progresija se je ublažila z davčnim letom 2020, zlasti v srednjih davčnih razredih. V kombinaciji z visokimi prispevki za socialno varnost ta še vedno povzroča zelo visoko davčno obremenitev dohodka iz dela. Navedeno zmanjšuje spodbude za delodajalce, da zaposlijo delavce in jim zagotovijo ustrezno plačilo za delo v razmerah splošnega pomanjkanja delavcev na določenih področjih. Na drugi strani pa to pomeni manjšo spodbudo posameznikom, da se vključijo na trg dela in krepijo delovna prizadevanja, oziroma spodbuja posameznike, da poiščejo delo v državah, kjer lahko dobijo boljše plačilo za delo.

Preglednica 1: Veljavna lestvica za odmero dohodnine

Če znaša neto letna osnova v EUR		Znaša dohodnina v EUR				
nad	do					
	8.500,00			16 %		
8.500,00	25.000,00	1.360,00	+	26 %	nad	8.500,00
25.000,00	50.000,00	5.650,00	+	33 %	nad	25.000,00
508.000,00	72.000,00	13.900,00	+	39 %	nad	50.000,00
72.000,00		22.480,00	+	50 %	nad	72.000,00

Porazdelitev zavezancev glede na višino doseženega bruto dohodka, opredeljenega v odstotku od povprečne letne plače zaposlenih v Sloveniji za leto 2018 (v višini 20.178,60 EUR) pokaže, da je imelo nekaj manj kot 79 % vseh davčnih zavezancev bruto dohodek v višini do povprečne letne plače in so skupaj plačali manj kot 25 % dohodnine.

Porazdelitev zavezancev po davčnih razredih v letu 2018 pokaže, da je bilo v prvem davčnem razredu malo več kot 65 % zavezancev, ki so plačali več kot 9 % celotne dohodnine. Skupno 28 % zavezancev je bilo porazdeljenih v drugi davčni razred, njihova odmerjena dohodnina pa je znašala nekaj več kot 46 % celotne dohodnine. V tretjem davčnem razredu je bilo nekaj manj kot 6 % vseh zavezancev, ki so plačali nekaj več kot 29 % dohodnine. V četrtem davčnem razredu je bilo 0,5 % vseh zavezancev, ki so plačali 6,4 % dohodnine. Manj kot pol odstotka zavezancev je bilo v zadnjem, petem davčnem razredu. Njihova povprečna dohodnina na zavezanca je znašala 42.747 EUR, skupaj pa so plačali nekaj manj kot 9 % celotne odmerjene dohodnine.

Preglednica 2: Porazdelitev zavezancev po davčnih razredih v letu 2018

Davčni razred	Zavezanci		Dohodek			Dohodnina		
	Število	Struktura	Znesek v eur	Struktura	Na zavezanca v eur	Znesek v eur	Struktura	Na zavezanca v eur
Davčni razred 1	1.014.316	65,2%	8.319.267.481	37,2%	8.202	199.385.063	9,4%	197
Davčni razred 2	439.866	28,3%	9.169.705.026	41,0%	20.847	977.876.153	46,3%	2.223
Davčni razred 3	88.193	5,7%	3.623.989.284	16,2%	41.092	613.170.680	29,0%	6.953
Davčni razred 4	7.833	0,5%	615.914.235	2,8%	78.631	135.953.698	6,4%	17.357
Davčni razred 5	4.323	0,3%	620.301.858	2,8%	143.489	184.795.177	8,8%	42.747
Skupaj	1.554.531	100%	22.349.177.884	100%	14.377	2.111.180.771	100%	1.358

Vir: Odločbe o odmeri dohodnine za leto 2018, FURS.

Z znižanjem davčne stopnje v petem davčnega razreda s 50 % na 45 % se razbremenjuje zavezance, ki so bili dodatno obremenjeni v času finančne in gospodarske krize.

c) Plačilo za poslovno uspešnost

V skladu z veljavno ureditvijo se v davčno osnovo od dohodka iz delovnega razmerja vštevja dohodek iz dela plače za poslovno uspešnost v znesku, ki presega 100 % zadnje znane povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji. Dohodek, za katerega velja posebna davčna obravnava, je del plače za poslovno uspešnost po zakonu, ki ureja delovna razmerja, izplačan enkrat v koledarskem letu vsem upravičenim delavcem hkrati, če:

- so pravica do izplačila dela plače za poslovno uspešnost ter merila za njegovo izplačilo določeni v splošnem aktu delodajalca, s katerim so delavci vnaprej seznanjeni, in imajo hkrati vsi delavci pri delodajalcu pravico do izplačila dela plače za poslovno uspešnost, ali
- če je s kolektivno pogodbo dogovorjena možnost izplačila dela plače za poslovno uspešnost po merilih, dogovorjenih v tej kolektivni pogodbi ali dogovorjenih na način ali na podlagi te kolektivne pogodbe.

Šteje se, da imajo pravico do dela plače za poslovno uspešnost vsi delavci pri delodajalcu, če so pogoji za pridobitev pravice do dela plače za poslovno uspešnost s splošnim aktom delodajalca določeni enotno za vse delavce. Davčno ugodnejša obravnava plačila za poslovno uspešnost ne velja za vsa plačila za poslovno uspešnost, ki so dogovorjena v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, temveč se omejuje tako, da bodo ugodnejše davčno obravnavana le tista plačila za poslovno uspešnost, ki bodo izplačana enkrat v koledarskem letu vsem upravičenim delavcem hkrati in pod pogojem, da je pravica do izplačila dela plače za poslovno uspešnost določena:

- ali v splošnem aktu delodajalca, pri čemer morajo biti pogoji za pridobitev pravice do dela plače za poslovno uspešnost določeni enotno za vse delavce,
- ali v kolektivni pogodbi, v kateri ali na podlagi katere so določena merila za pridobitev pravice do dela plače za poslovno uspešnost (torej ne nujno enotno za vse delavce).

S predlagano spremembo se navedeno izplačilo, ki še vedno ohranja navezavo na kriterij poslovne

uspešnosti, ne obravnava več kot del plače za poslovno uspešnost po zakonu, ki ureja delovna razmerja, saj se s predlogom spremembe navedeno plačilo za poslovno uspešnost lahko izplača v denarju ali v ugodnosti v naravi. Ohranjajo pa se pogoj, da je pravica do izplačila za poslovno uspešnost opredeljuje v kolektivni pogodbi oziroma splošnem aktu delodajalca. Spreminja se tudi višina neobdavčenega dela, in sicer se v splošnem višina neobdavčenega dela ohranja v višini 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji, dodaja pa se možnost neobdavčenega dela za poslovno uspešnost do višine 100 % povprečne plače delavca, vključno z nadomestili plače, za zadnjih 12 mesecev pri delodajalcu, če je to za zavezanca ugodneje. Če je delojemalec pri delodajalcu zaposlen krajše obdobje, se pri izračunu povprečja upošteva krajše obdobje.

Po podatkih FURS je bilo v letu 2019 izplačanih za 250,8 mio EUR dohodnine oproščenega dela plače iz naslova poslovne uspešnosti in za 45,2 mio EUR dela poslovne uspešnosti, ki ni bil oproščen dohodnine. Skupaj je bilo tako izplačanih 296 mio EUR dohodka 323.715 zavezancem v povprečnem znesku 914 EUR na zavezanca. Povprečen znesek izplačila dela plače iz naslova poslovne uspešnosti, ki ni obdavčen z dohodnino leta 2019, se je glede na 2018 zvišal s 738 na 765 EUR (za 4 %). V letu 2019 je bilo 13.412 izplačevalcev dela plače iz naslova poslovne uspešnosti, kar je 19 % več v letu 2017 in 5 % več kot v 2018. Prvi podatki za leto 2020 kažejo, da se znesek izplačil kljub epidemiji ni pomembno zmanjšal (274 mio EUR), prav tako se ni zmanjšalo število prejemnikov nagrade (približno 277 tisoč), niti število izplačevalcev (10.729).

1.3. Davčna razbremenitev dohodkov iz kapitala in najema

a) Znižanje stopnje dohodnine od dohodka iz kapitala

Sestavni del ukrepov so tudi ukrepi na področju znižanja stopnje dohodnine od dohodkov iz kapitala.

Po ZDoh-2 se dohodki fizičnih oseb obdavčujejo na dva načina. Sintetični način obdavčevanja, po katerem se dohodnina obračunava od vseh dohodkov fizičnih oseb, ki jih te prejmejo v posameznem davčnem letu, ne glede na to, od kod so prejeti, z enim davkom, po progresivnih davčnih stopnjah in ob upoštevanju davčnih olajšav, ter cedularni način obdavčevanja, po katerem se nekateri dohodki, obdavčujejo z dohodnino po proporcionalni stopnji brez upoštevanja davčnih olajšav. Do obsežne novele ZDoh-1D (Uradni list RS, št. 115/05), ki je začela veljati 1. januarja 2006, so se vsi dohodki fizičnih oseb obdavčevali sintetično po progresivnih davčnih stopnjah, s 1. januarjem 2006 pa je začela veljati ureditev, na podlagi katere se je pri obdavčevanju dohodkov fizičnih oseb z dohodnino določilo izhodišče, da se dohodki glede na njihovo naravo lahko obravnavajo različno. Nekateri dohodki, kot so dohodki iz zaposlitve, dohodki iz dejavnosti, dohodki iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, dohodki iz oddajanja premoženja v najem, dohodki iz prenosa premoženjske pravice in drugi dohodki, so se še naprej obdavčevali po progresivnih stopnjah (sintetično), medtem ko se preostale vrste dohodka fizičnih oseb (to so obresti, dividende in dobički iz kapitala) od takrat obdavčujejo po proporcionalnih stopnjah (cedularno). Taka ureditev je bila prenesena tudi v ZDoh-2. Z novelo ZDoh-2L (Uradni list RS, št. 94/12), ki se je začela uporabljati 1. januarja 2013, je bila uvedena cedularna obdavčitev tudi za dohodke iz oddajanja premoženja v najem in dohodke iz dejavnosti, za katere je davčna osnova določena upoštevanje dejanske prihodke in normirane odhodke.

Dohodki iz kapitala se od 1. 1. 2020 obdavčujejo z dohodnino po 27,5-odstotni stopnji (*op.: v letih od 2013 do 2019 so se obdavčevale po 25-odstotni stopnji, v letih 2007–2012 po 20-odstotni stopnji, z izjemo obresti, ki so se leta 2007 obdavčevale po 15-odstotni stopnji*), ki pa se v primeru dobička iz kapitala zniža za vsakih dopoljenih pet let imetništva kapitala (tj. po petih letih imetništva je stopnja 20-odstotna (do leta 2020 je bila stopnja 15 %), po desetih je 15-odstotna (do leta 2020 je bila stopnja 10 %), po petnajstih 10-odstotna (do leta 2020 je bila stopnja 5 %), po dvajsetih letih imetništva pa se davek ne plačuje več). Obresti, ki jih doseže rezident, na denarne depozite pri bankah in hranilnicah, ustanovljenih v skladu s predpisi v Sloveniji, ter pri bankah in hranilnicah drugih držav članic EU, se obdavčujejo samo v delu obresti, ki presega 1.000 EUR letno.

Davčni zavezanci so imeli leta 2018 skupno 748,8 mio EUR dohodka iz kapitala in davek odmerjen v višini 160 mio EUR, od tega predstavlja dohodek iz dobička iz kapitala 26 % celotnega dohodka, obresti 6 % in dividende 68 %. Dividende je prejelo 95.947 zavezancev, ki so plačali 125,1 mio EUR davka. Dobiček iz kapitala je znašal 193,6 mio EUR, od tega je bilo iz naslova odsvojitve kapitala 132,2 mio EUR, od odsvojitve nepremičnin pa 61,4 mio EUR. Glede na dobo imetništva kapitala pri odsvojitvi kapitala je bilo 19 % dobička ustvarjenega do 5 let lastništva, 47 % od 5 let do 10 let, 20 % od 10 let do 15 let in 14 % nad 15 let. Glede na dobo imetništva nepremičnin je bilo 24 % dobička ustvarjenega do 5 let lastništva, 26 % od 5 let do 10 let, 44 % od 10 let do 15 let in 7 % nad 15 let.

Leta 2018 so imeli davčni zavezanci skupno 30,2 mio EUR dohodka iz obresti na denarne depozite. Od tega so imeli rezidenti 21,2 mio EUR dohodka iz neobdavčenih obresti do 1.000 EUR in 9 mio EUR obdavčljivih obresti na denarne depozite. Zaznati je, da se je zaradi nižanja obrestnih mer realizacija prihodkov iz tega naslova nižala, saj so obrestne mere za depozite glavnih valut namreč padle s približno 4 - 5 % na blizu 0 %.

Preglednica 3: Porazdelitev obdavčljivega dohodka po posameznih vrstah dohodka iz kapitala za leto 2018, v EUR

NAZIV VIRA	Dohodek	Število zavezancev	Davek
Dobiček iz kapitala	193.588.019	50.042	28.019.963
<i>Dobiček iz kapitala – odsvojitve kapitala</i>	132.182.391	23.023	19.018.605
<i>Dobiček iz kapitala – odsvojitve nepremičnin</i>	61.405.628	27.019	9.001.358
Obresti na denarne depozite – SKUPAJ	30.215.629	483.861	2.257.799
<i>Obresti fizičnih oseb, dosežene na denarne depozite pri bankah in hranilnicah, ustanovljenih v skladu s predpisi v Sloveniji ter pri bankah in hranilnicah drugih držav članic EU – neobdavčene obresti do 1.000 EUR</i>	21.184.732	478.733	
<i>Obresti zavezancev, ki presegajo 1.000 EUR</i>	9.030.897	5.128	2.257.799
Obresti*	18.649.120	9.967	4.643.302
Obresti iz finančnega najema		0	
Obresti na obveznice »SOS2E«, izplačane upravičencem	142.420	42	35.605
Dividende	506.061.621	95.947	125.078.751
Obresti, izplačane preko posrednika, ki ni dolžan izračunati in odtegniti davka	37.847	36	0,00
Dividende, izplačane preko posrednika, ki ni dolžan izračunati in odtegniti davka	78.458	93	0,00
Obresti, dosežene ob odsvojitvi ali pri odkupu diskontiranega dolžniškega vrednostnega papirja	40.095	98	0
Skupaj	748.813.209	156.225	160.035.420

* Podatki o obrestih od posojil, obrestih od dolžniških vrednostnih papirjev, o dohodku iz življenjskega zavarovanja, dohodku, ki ga zavezanec doseže na podlagi delitve prihodkov vzajemnega sklada v obliki obresti, o nadomestilu, ki ne pomeni vračila glavnice iz finančno-dolžniškega razmerja, vključno z nadomestili za tveganje ali za zmanjšanje vrednosti glavnice iz finančno-dolžniškega razmerja zaradi inflacije, o diskontih, bonusih, premijah in podobnih dohodkih iz finančno-dolžniškega razmerja ali dogovora, ki zadeva finančno-dolžniško razmerje.

Vir: FURS.

b) Znižanje stopnje dohodnine od dohodka iz oddajanja premoženja v najem in znižanje priznanih normiranih stroškov

Sestavni del ukrepov so tudi ukrepi na področju znižanja stopnje dohodnine od dohodka iz oddajanja premoženja v najem in znižanje priznanih normiranih stroškov.

Dohodek fizičnih oseb iz oddajanja premoženja v najem se je do vključno leta 2012 vključeval v letno davčno osnovo za odmero dohodnine in obdavčeval po progresivnih davčnih stopnjah. Z novelo ZDoh-2L (Uradni list RS, št. 94/12) je bila z davčnim letom 2013 uvedena cedularna obdavčitev tudi za dohodke iz oddajanja premoženja v najem. Na podlagi spremembe zakona se je tako določilo, da se dohodki iz oddajanja premoženja v najem obdavčujejo z dohodnino po 25-odstotni proporcionalni stopnji, enako kot velja za dohodke iz kapitala, in ne več po progresivnih stopnjah. Pri določanju davčne osnove se priznajo normirani stroški v višini 10 % ali dejanski stroški vzdrževanja premoženja, ki ohranja uporabno vrednost premoženja, če jih v času oddajanja v najem za navedeno premoženje plačuje davčni zavezanec sam. Dejanski stroški se priznajo na podlagi računov.

Cilj uvedbe cedularne obdavčitve je bil predvsem doseči pregledno in predvidljivo davčno obravnavo, namenjeno stimuliranju trga oddajanja nepremičnin v najem s strani posameznikov, ki imajo neuporabljene nepremičnine, ter spodbuditi k prostovoljnemu napovedovanju teh dohodkov tiste davčne zavezance, ki do tedaj teh dohodkov niso napovedovali. Obenem se je z uvedbo cedularnosti, v povezavi z znižanjem višine priznanih normiranih stroškov na 10 % od dohodka iz oddajanja premoženja v najem, želela poudariti pomembnost uveljavljanja dejanskih stroškov vzdrževanja premoženja, ki jih za premoženje, oddano v najem, plačuje zavezanec sam in se zavezancem priznavajo na podlagi računov. Taka ureditev naj bi najemodajalce dodatno spodbujala, da od ponudnikov storitev, povezanih z vzdrževanjem premoženja, zahtevajo izdajo računa.

Od 1. 1. 2020 dalje se dohodki iz oddajanja premoženja v najem obdavčujejo z dohodnino po proporcionalni stopnji 27,5 %, enako kot velja za dohodke iz kapitala, normirani stroški pa se priznavajo v višini 15 % od dohodka iz oddajanja premoženja v najem,

Davčni zavezanci so imeli leta 2018 skupno nekaj manj kot 241 mio EUR obdavčljivega dohodka iz oddajanja premoženja v najem, od katerega je 96.770 zavezancev plačalo nekaj več kot 53,2 mio EUR davka. Med vsemi zavezanci je 92,2 % oziroma 89.255 zavezancev uveljavljalo normirane stroške v višini 10 %, medtem ko jih je le 3,3 % uveljavljalo dejanske stroške, ki so bili višji od 10 %. Med vsemi zavezanci je bilo približno 4,5 % takih, ki niso imeli priznanih stroškov oziroma so bili ti pod 10 % normiranih stroškov.

c) Uvedba možnosti odločitve o vključitvi dohodkov iz oddajanja premoženja v najem in dohodkov iz kapitala v letno davčno osnovo

V veljavni ureditvi se dohodki, ki so obdavčeni z dohodnino, obdavčujejo ali sintetično, t.j. dohodki se všttevajo v letno davčno osnovo in se obdavčijo po progresivni davčni lestvici in z možnostjo upoštevanja davčnih olajšav, ali pa cedularno, t.j. po enotni davčni stopnji, brez možnosti upoštevanja davčnih olajšav. Za določeno skupino zavezancev, ki dosegajo pretežno dohodke iz kapitala oziroma dohodke iz oddajanja premoženja v najem, s čimer si zagotavljajo svojo eksistenco, je veljavni sistem primerjalno nesorazmeren.

Predlaga se možnost odločitve zavezanca, da se njegovi dohodki iz kapitala in dohodki iz oddajanja premoženja v najem obdavčijo z dohodnino sintetično, tj. skupaj z vsemi dohodki fizičnih oseb, ki se všttevajo v letno davčno osnovo (tj. dohodek iz zaposlitve, dohodek iz dejavnosti, razen dohodka iz dejavnosti, če se davčna osnova od tega dohodka v davčnem letu ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti in iz prenosa premoženjske pravice ter drugi dohodki), po progresivnih davčnih stopnjah in ob upoštevanju davčnih olajšav.

S tem se zavezancem, ki na letni ravni dosegajo nižje zneske dohodka iz kapitala in dohodka iz

oddajanja premoženja v najem – in bi bili, če bi bili ti dohodki vključeni v letno davčno osnovo, manj obdavčeni z dohodnino, kot pa je obdavčitev po proporcionalni stopnji, ki velja za tovrstni dohodek – omogoči, da so njihovi tovrstni dohodki manj obdavčijo z dohodnino. Pri tem gre za izbiro zavezanca, s katero mora na predpisan način seznaniti davčni organ.

Odločitev zavezanca pa se omeji na način, da se ne more odločiti, da se le nekateri njegovi dohodki iz kapitala oziroma dohodki iz oddajanja premoženja v najem, ki jih je dosegel, obdavčijo z dohodnino sintetično, drugi pa ostanejo obdavčeni z dohodnino po proporcionalni stopnji kot dokončnim davkom. Predlaga pa se, da se zavezanec lahko odloči, da se njegovi dohodki iz kapitala in dohodki iz oddajanja premoženja v najem obdavčijo z dohodnino sintetično, tudi če v letu ni dosegel dohodkov, ki se všttevajo v letno davčno osnovo tega leta.

Z združitvijo davčnih zavezancev, ki so imeli za leto 2018 odmerjeno dohodnino iz dohodkov, ki se všttevajo v letno davčno osnovo (aktivni viri dohodnine) in/ali dohodke iz kapitala in oddajanja premoženja v najem (pasivni viri dohodnine) ugotavljamo, da je imelo 1.620.309 davčnih zavezancev skupaj 23.339 mio EUR dohodka iz aktivnih in pasivnih virov ter so plačali 2.514 mio EUR dohodnine. Med njimi je bilo 537.037 davčnih zavezancev, ki so imeli odmerjeno dohodnino iz aktivnih virov ter so obenem razpolagali tudi z dohodkom iz kapitala oz. oddajanja premoženja v najem. Pri teh zavezancih je predstavljal delež iz aktivnih virov več kot 93 %. Podrobnejša distribucija zavezancev po dohodkovnih razredih nam pokaže, da je skupne dohodke, ki so presegli deset povprečnih plač imelo manj kot 0,1 % davčnih zavezancev. Pri tem pa je pomembno, da je delež t.i. aktivnih dohodkov znašal okoli 35 %, medtem ko so ti zavezanci imeli več dohodkov iz t.i. pasivnih virov (delež 65 % celotnega dohodka).

1.3. Rešitve na področju obdavčitve dohodkov iz dejavnosti - spremembe na področju uveljavlja znižanja davčne osnove od dohodka iz dejavnosti za določene olajšave

V Republiki Sloveniji so v okviru obdavčitve dohodkov fizičnih oseb z dohodnino za dohodke iz dejavnosti določene tudi davčne olajšave, ki znižujejo davčno osnovo od teh dohodkov. Določanje ali odpravljanje davčnih olajšav je (občutljivo) politično in strokovno vprašanje. Davčne olajšave so v davčnem sistemu določene kot podporni ukrepi drugim politikam v Sloveniji. Veljavne olajšave v ZDoh-2 se lahko označijo kot olajšave z vsebino, to je, da se navezujejo na aktivnost, na zaposlene, na sredstva, na dejavnost raziskav in razvoja. V sistemu ZDDPO-2 in ZDoh-2 so bile davčne olajšave zgodovinsko deležne več sprememb in različnih pristopov. Nekatere od veljavnih olajšav v sistemu imajo dolgo tradicijo, kot npr. olajšava za donacije. Vpliv olajšav na višino efektivne obdavčitve je lahko znaten. Sistem davčnih olajšav za določitev davčne osnove od dohodkov iz dejavnosti sledi olajšavam, ki so določene v zakonu, ki ureja obdavčitev dohodkov pravnih oseb.

Po podatkih davčnih obračunov akontacije dohodnine in dohodnine od dohodkov iz dejavnosti je v letu 2019 zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave uveljavilo 18.226 zavezancev (29 % zavezancev, ki so davčno osnovo ugotavljali na osnovi dejanskih prihodkov in odhodkov), v skupni višini 93 mio EUR. V povprečju so ti zavezanci zmanjšali davčno osnovo za 5.079 EUR. Največji delež v celotnih olajšavah s približno 75 % predstavljal olajšava za investiranje, ki jo je uveljavljalo 11.086 zavezancev, preko pokrivanja izgub je 4.427 zavezancev zmanjšalo davčno osnovo za skoraj 12 mio EUR. Ostale olajšave so predstavljale skupaj skoraj 12 % v celotnem znesku olajšav oziroma 11 mio EUR.

1.4. Druge rešitve

a) Uvedba t. i. seniorske olajšave

T. i. seniorska olajšava je bila odpravljena z davčnim letom 2014 zaradi dogovora med koalicijskimi partnerji ob pogajanjih o proračunu za leto 2014. Vse od odprave navedene olajšave se vrstijo predlogi po njeni ponovni vzpostavitvi.

Po podatkih odmere dohodnine za leto 2018 je bilo davčnih zavezancev, starih nad 70 let skupaj 271.982 (približno 17 % vseh zavezancev v odmeri). Pri tem so to v veliki večini zavezanca, ki prejemajo pokojnino. Ob upoštevanju trenutno veljavne lestvice in višine splošne olajšave, bodo prejemniki pokojnin z uvedbo t.i. seniorske olajšave neobdavčeni do dohodka v višini 1.433 EUR na mesečni ravni. Danes znaša višina neobdavčene pokojnine, ob enakih izhodiščih, 1.173 EUR.

b) Boniteta za osebno motorno vozilo na električni pogon za privatne namene

Določanje vrednosti bonitete, če delodajalec zagotovi delojemalcu osebno motorno vozilo tudi za privatne namene, je določeno z drugim odstavkom 43. člena ZDoh-2. Vzpostavljen je sistem enostavnega in pavšalnega določanja vrednosti bonitete, kar je mednarodno primerljiv koncept. V davčno osnovo se vštevata določen odstotek nabavne vrednosti oziroma zmanjšanje nabavne vrednosti vozila v naslednjih letih po pridobitvi, in sicer ne glede na to, kako je delodajalec pridobil vozilo, in ne glede na to, ali je delojemalec pravico uporabe vozila za privatne namene v posameznem mesecu dejansko izkoristil ali ne. Boniteta torej nastane s pridobitvijo pravice do uporabe osebnega motornega vozila tudi za privatne namene.

Z davčnim letom 2020 je bila uvedena z namenom spodbude k prehodu na novejša, okolju prijaznejša vozila v skladu z Akcijskim programom za alternativna goriva v prometu, pripravljenim na podlagi Strategije na področju razvoja trga za vzpostavitev ustrezne infrastrukture v zvezi z alternativnimi gorivi v prometnem sektorju v Republiki posebna obravnava vozil na električni pogon pri vrednotenju bonitete v primeru, ko delodajalec zagotovi delojemalcu osebno motorno vozilo za privatne namene.

Po podatkih FURS je bilo 2. polovici leta 2020 mesečno okoli 12.700 zavezancev z boniteto za privatno rabo osebnega motornega vozila, od tega je bilo npr. junija 108 vozil na električni pogon, novembra pa 154. Obračunana jim je bila povprečna mesečna boniteta v višini 286 EUR. Iz tega naslova je bilo mesečno skupaj obračunane za približno 1 mio EUR dohodnine in za 1,4 mio EUR prispevkov za socialno varnost (delojemalcem in delodajalcev). Na vzorcu podatkov iz meseca septembra 2020 je mogoče oceniti, da je povprečna nabavna vrednost vozila, od katerega se obračunava boniteta, okoli 27.500 EUR ter da je več kot polovica vseh avtomobilov starih do 3 leta. Preračun zneskov na leto pokaže, da je bila povprečna boniteta okoli 3.400 EUR na leto, od nje je bilo obračunanih za 1.300 EUR prispevkov za socialno varnosti in okoli 1.000 EUR dohodnine, skupaj torej okoli 2.300 EUR letno na vozilo oz. okoli 30 mio EUR za vsa vozila skupaj.

Vozila na električni pogon so z vidika energenta, ki ga uporablja, okolju prijaznejša. Zato se na podlagi okoljskih ciljev Slovenije kot pomoč pri prehodu na čistejša, električna vozila predlaga dodatno znižanje vrednosti bonitete za električna vozila, in sicer na vrednost nič.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

2.1.1. Davčna razbremenitev dohodkov iz dela

Glavni cilj celotnega paketa sprememb na davčnem področju je doseči razbremenitev dela z namenom pomoči gospodarstvu in prebivalstvu pri okrevanju po pandemiji COVID-19 in administrativna razbremenitev. S tem se bo okrepila konkurenčnost poslovnega okolja, kar bo vplivalo na vzdržno gospodarsko rast in povečanje mednarodne konkurenčnosti Slovenije. Pomembna cilja sta torej ohranjanje gospodarske aktivnosti in dvig produktivnosti, pri čemer so pomemben dejavnik tudi razmere na mednarodnem trgu dela, torej sposobnost gospodarstva obdržati in privabiti ustrezne kadre, zato je cilj predvsem povečanje razpoložljivega dohodka delavcev.

Glavni cilji davčne razbremenitve dohodkov iz dela so:

- povečati razpoložljivi dohodek delavcev, predvsem najbolj perspektivnega in najproduktivnejšega kadra, za povečanje produktivnosti in gospodarske rasti,
- zmanjšati davčne obremenitve dela – pomembno z vidika mednarodne konkurenčnosti in ohranitve delavcev v slovenskem gospodarstvu ter pridobivanja delavcev slovenskega gospodarstva na svetovnem trgu dela,
- povečati konkurenčnost slovenskega gospodarstva z zagotovitvijo stabilnega, predvidljivega in mednarodno primerljivega davčnega okolja.

2.1.2. Davčna razbremenitev dohodkov iz kapitala in najema

Cilj predlaganih sprememb na področju obdavčitve dohodkov iz kapitala in iz oddajanja premoženja v najem, je razbremenitev davčnih zavezancev, ki dosegajo tovrstne dohodke, tako z znižanjem davčnih stopenj kot tudi z uvedbo možnosti za zavezance, da se odločijo o vključitvi teh dohodkov v letno davčno osnovo.

2.1.3. Druge rešitve

Cilj predlaganih sprememb in dopolnitev ZDoh-2 je administrativna poenostavitev postopkov, ureditev problematike, ki se pojavlja v praksi, spoštovanje priporočil Varuha človekovih pravic ter zasledovanje ciljev zelenega razvoja Slovenije.

2.2 Načela

Načela tega zakona v splošnem ne odstopajo od temeljnih načel veljavnega ZDoh-2. V predlogu zakona se tako izhaja iz načela splošne davčne obveznosti, načela obdavčitve svetovnega dohodka, enake oziroma primerljive davčne obravnave davčnih zavezancev v enakem oziroma primerljivem položaju in sposobnosti za plačilo davka.

2.3 Poglavitne rešitve

2.3.1. Davčna razbremenitev dohodkov iz dela

a) Splošna olajšava in usklajevanje olajšav ter neto letnih davčnih osnov v lestvici za odmero dohodnine, vezano na koeficient rasti cen (13., 16., 17., 28. in 29. člen predloga zakona)

Splošna olajšava se s 3.500 EUR zvišuje na 7.500 EUR, s prehodnimi obdobji od davčnega leta 2022 do 2024. Ponovno se uvaja tudi usklajevanje olajšav ter neto letnih davčnih osnov v lestvici za odmero dohodnine, vezano na koeficient rasti cen.

b) Lestvica za odmero dohodnine (17. člen predloga zakona)

Spreminja (znižuje) se davčna stopnja v zadnjem 5. dohodninskem razredu s sedanjih 50 % na 45 %.

c) Plačilo za poslovno uspešnost (4. in 19. člen predloga zakona)

S predlagano spremembo se navedeno izplačilo ne obravnava več kot del plače za poslovno uspešnost po zakonu, ki ureja delovna razmerja, saj se s predlogom spremembe navedeno plačilo za poslovno uspešnost lahko izplača v denarju ali v ugodnosti v naravi ter se črta večina pogojev za pridobitev te ugodnosti. Spreminja se tudi višina neobdavčenega dela, in sicer se v splošnem višina neobdavčenega dela ohranja v višini 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji, dodaja pa se možnost neobdavčenega dela za poslovno uspešnost do višine 100 % povprečne mesečne plače delavca, vključno z nadomestili plače, za zadnjih 12 mesecev pri delodajalcu, če je to za zavezanca ugodneje.

2.3.2. Davčna razbremenitev dohodkov iz kapitala in najema

a) Znižanje stopnje dohodnine od dohodka iz kapitala (11. in 22. člen predloga zakona)

Znižuje se stopnja dohodnine od dohodkov iz kapitala (obresti, dividende in dobički iz kapitala) s 27,5 % na 25 % ter se skrajšuje obdobje imetništva kapitala, po katerem se dohodnine ne plača od dobička iz kapitala, doseženega pri odsvojitvi kapitala po 15 letih imetništva, namesto dosedanjih 20 let .

b) Znižanje stopnje dohodnine od dohodka iz oddajanja premoženja v najem in znižanje normiranih stroškov (9. in 23. člen predloga zakona)

Znižuje se stopnja dohodnine od dohodkov iz oddajanja premoženja v najem s 27,5 % na 15 %. Prav tako se znižuje odstotek normiranih stroškov, ki se priznavajo pri ugotavljanju davčne osnove od dohodka iz oddajanja premoženja v najem, s 15 % na 10 %.

c) Uvedba možnosti odločitve o vključitvi dohodkov iz oddajanja premoženja v najem in dohodkov iz kapitala v letno davčno osnovo (12., 13., 18. in 21. člen predloga zakona)

Zavezancem, ki na letni ravni dosegajo dohodke iz kapitala oziroma dohodke iz oddajanja premoženja v najem, se omogoči, da se njihovi tovrstni dohodki vključijo v letno davčno osnovo. Gre za odločitev zavezanca, ki mora o tem na način, predpisan z zakonom, ki ureja davčni postopek, seznaniti davčni organ.

2.3.3. Rešitve na področju obdavčitve dohodkov iz dejavnosti - spremembe na področju uveljavlja znižanja davčne osnove od dohodka iz dejavnosti za določene olajšave (5. do 8. člen predloga zakona)

Predlog zakona nadgrajuje veljavne olajšave, zlasti olajšavi za donacije in za zaposlovanje, ter določa novo olajšavo za vlaganja v zelen in digitalni prehod.

2.3.4. Druge rešitve

a) Seniorska olajšava (14. in 20. člen predloga zakona)

Uvaja se znižanje davčne osnove v višini 1.500 EUR za rezidente, starejše od 70 let.

b) Boniteta za osebno motorno vozilo na električni pogon za privatne namene (3. člen predloga zakona)

Predlaga se znižanje vrednosti bonitete za električna motorna vozila na nič.

c) Sprememba na področju izračunavanja in plačevanja dohodnine od pokojnin (19. člen predloga zakona)

Uvaja se možnost, s katero se zavezancem, ki ocenijo, da bodo na letni ravni zavezani k višji dohodnini ali pa bodo zavezani k nižji oziroma ne bodo zavezani k plačilu dohodnine, omogoči možnost odločitve o tem, ali se jim akontacija dohodnine ob izplačilu dohodka oziroma na medletni ravni od dohodkov, ki jih prejema od delodajalca, ki ni glavni delodajalec, izračuna in plača po višji ali nižji stopnji ali pa se ne plača.

e) Oprostitev plačila dohodnine dohodkov iz naslova družinske pokojnine in dohodkov, izplačanih iz šolskih skladov (1. in 2. člen predloga zakona)

Uvaja se oprostitev plačila dohodnine za izplačila iz šolskih skladov za predšolske otroke, učence, dijake in študente.

2.4. Normativna usklajenost predloga zakona s predpisi, ki jih je tudi treba sprejeti oziroma spremeniti in »paketno« obravnavati:

/

2.5. Podzakonski akti

Predstavljene rešitve zahtevajo spremembe oziroma dopolnitve podzakonskih aktov, izdanih na podlagi zakona, ki ureja davčni postopek:

- Pravilnik o vsebini in obliki obračuna davčnih odtegljajev ter o načinu predložitve davčnemu organu;
- Pravilnik o obrazcih za napovedi za odmero akontacije dohodnine ter obrazcih za napovedi za odmero dohodnine od dohodka iz kapitala in dohodka iz oddajanja premoženja v najem;
- Pravilnik o davčnem obračunu akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti;
- Pravilnik o obrazcu informativnega izračuna dohodnine in obrazcu napovedi za odmero dohodnine;
- Pravilnik o dostavi podatkov za odmero dohodnine;

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

3.1. Finančni učinek predlaganih rešitev

Ocenjujemo, da bodo vse predlagane rešitve zakona v letu 2022 zmanjšale prihodke iz naslova dohodnine v skupnem znesku okoli 248 mio EUR. V prihodnjih letih bo prišlo do dodatnega izpada prihodkov zaradi postopnega zviševanja splošne olajšave.

Ne glede na negativne učinke, ki jih bodo prinesle rešitve v predlogu zakona pa je bistveno bolj pomembno, da se bo zvišal razpoložljivi dohodek gospodinjstev. In najbolj neposredni učinek povečanja razpoložljivega dohodka je povečanje potrošnje gospodinjstev. Na podlagi podatkov SURS ocenjujemo, da je povprečna mejna nagnjenost k potrošnji vseh slovenskih gospodinjstev enaka 0,6, kar pomeni, da vsak dodatni EUR dohodka poveča potrošnjo za 60 centov. Ob ocenjenem agregatnem povečanju razpoložljivega dohodka, bi se potrošnja v prvem letu samo zaradi sprememb pri dohodnini in ob ostalih nespremenjenih pogojih zvišala predvidoma za okoli 0,7 %.

Poudarjamo, da gre za učinke, ki se bodo pokazali v prvem letu sprejetja zakonov. Ne glede na izpad prihodkov pa je pomembno pogledati širše, kar pomeni, da bodo imele rešitve imele večji in dolgoročnejši pomen za konkurenčnost ter rast in razvoj slovenskega gospodarstva. Gre za investicijo Slovenije v visoko izobražene sposobne posameznike, ki predstavljajo temelj prijaznega poslovnega in družbenega okolja. Vsi ti postopni premiki bodo vplivali na rast dohodkov podjetij in nenazadnje gospodinjstev, kar bo še dodatno spodbujalo agregatno povpraševanje in gospodarsko rast.

Zaradi zakona, ki ureja financiranje občin in določa, da 54 % prihodkov iz naslova dohodnine pripada občinam, in ob upoštevanju, da bodo rešitve zakona vplivale na prihodke v letu 2022, bo to pomenilo, da bo učinke treba upoštevati v prihodkih občinskih proračunov v letu 2024. S tem letom je lahko pričakovati nekoliko manjši znesek dohodnine, ki pripada občinam, vendar pa je pri tem treba poudariti, da če sredstva iz naslova dohodnine ne bodo zadoščala za pokrivanje zakonsko določenih nalog, se bo občinam zagotovila t. i. finančna izravnava. Posledično pomeni, da navedene rešitve zakona ne bodo imele neposrednega vpliva na prihodke občinskih proračunov.

Upoštevaje vse navedeno ocenjujemo, da predlog zakona ne bo imel neposrednega vpliva na druga javnofinančna sredstva oz. bodo ti vplivi izravnani.

3.1.1. Davčna razbremenitev dohodkov iz dela

Ukrepi v predlogu zakona v smeri davčne razbremenitve vseh dohodkov bodo zaradi spremembe stopnje v zadnjem dohodninskem razredu, zvišanja splošne olajšave ter omilitvijo pogojev za

pridobitev plače iz naslova poslovne uspešnosti znižali prihodke iz naslova dohodnine za okoli 223 mio EUR v prvem letu. V kasnejših letih bodo znižanja prihodkov le na račun zvišanja splošne olajšave. Ocena znižanja prihodkov je pripravljena na podlagi doseženih dohodkov in uveljavljenih davčnih olajšav, upoštevanih pri posameznem zavezancu v odmeri dohodnine za leto 2018 in predvideni rasti plač iz pomladanske napovedi UMAR.

Ob upoštevanju podatkov odmere dohodnine za leto 2018 in predvideni rasti plač iz pomladanske napovedi UMAR, bo zvišanje splošne olajšave na 4.500 EUR v letu 2022 pomenilo 184 mio EUR manj javnofinančnih prihodkov. Dvig olajšave na 5.500 EUR bo v letu 2023 prinesel dodatnih 191 mio EUR manj javnofinančnih prihodkov iz naslova dohodnine. V letu 2024 bo zvišanje olajšave na 6.500 EUR pomenilo še dodatnih 178 mio manj javnofinančnih prihodkov in v letu 2025 ob zvišanju splošne olajšave na 7.500 EUR še dodatnih 173 mio EUR.

Znižanje stopnje dohodnine v zadnjem davčnem razredu s 50 % na 45 %, bo pomenilo v letu 2022 za 9 mio EUR manj javnofinančnih prihodkov.

Sprememba v smeri spodbujanja zaposlenih preko bolj ohlapnih določb pri izplačevanju plače iz naslova poslovne uspešnosti, bo pomenil izpad prihodkov v prvem letu uveljavitve za okoli 20 mio EUR. Z navedeno rešitvijo bomo spodbudili izplačevanje plač iz naslova poslovne uspešnosti, saj zaradi davčnega prihranka obstaja velika verjetnost, da bodo delodajalci izkoristili davčno ugodnejšo obravnavo tega dohodka, kar bi pomenilo, da bo v prihodnjih letih to negativno vplivalo na prihodke državnega proračuna iz naslova dohodnine.

Uskladitev olajšav in lestvice s koeficientom rasti cen življenjskih potrebščin za 1,1 %, kot je predviden dvig v pomladni napovedi UMAR za leto 2021, bi po oceni pomenil za 10 mio EUR manj prihodkov iz naslova dohodnine.

3.1.2. Davčna razbremenitev dohodkov iz kapitala in najema

Predlog znižanja stopnje dohodnine od dohodka iz kapitala s 27,5 % na 25 %, skupaj s spremembo stopenj dohodnine od dobička, doseženega z odsvojitvijo kapitala, ki so odvisne od obdobja imetništva kapitala, bo ob upoštevanju podatkov odmere dohodnine za leto 2018 in pri nespremenjeni višini dohodkov, znižal prihodke iz naslova dohodnine v višini 9 mio EUR na letni ravni.

Sprememba stopnje dohodnine od dohodkov iz oddajanja premoženja v najem s 27,5 % na 15 %, ob znižanju normiranih stroškov s 15 % na 10 %, bo znižala prihodke iz naslova dohodnine za približno 18 mio EUR. Navedena ocena je pripravljena ob upoštevanju podatkov o zavezancih, ki so imeli te dohodke leta 2018.

Poleg sprememb na področju stopenj in normiranih stroškov pa bo imela določen vpliv na zmanjšanje prihodkov tudi možnost izbire vključevanja dohodkov iz kapitala v letno odmero dohodnine. Na podlagi podatkov za leto 2018 o zavezancih, ki so imeli t.i. aktivne dohodke in tudi pasivne dohodke, je ocenjeno, da bo ta rešitev še dodatno znižala prihodke v višini 8 mio EUR.

3.1.3. Druge rešitve

Ob predpostavki, da bo prvo leto po uveljavitvi v povprečju 500 električnih vozil, ki bodo v uporabi tako za službene, kot zasebne namene, da bodo na njih prešli uporabniki, ki so pred tem uporabljali vozila na fosilna goriva ter da je bilo od teh vozil v povprečju prej letno obračunano za 3.000 EUR prispevkov za socialno varnosti in dohodnine na vozilo, lahko ocenimo, da bo oprostitev bonitete za električna vozila znižala javnofinančne prihodke za okoli 1,5 mio EUR na leto. Ocenjujemo, da se bo število vozil v drugem letu po uveljavitvi povečevalo, kar bo sicer vplivalo na zmanjšanje javnofinančnih prihodkov. Ob različnih strategijah v smeri zmanjšanja emisij toplogrednih plinov in s tem prehoda na električna

vozila, bi lahko v nekaj letih znižali javnofinančne prihodke za bistveno več (tudi do 30 mio EUR manj prihodkov).

Uvedba t.i. seniorske olajšave bo pomenila za okoli 9 mio EUR manj javnofinančnih prihodkov.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona ne bodo potrebna dodatna proračunska sredstva, saj so že zagotovljena v okviru predvidenih sredstev Finančne uprave Republike Slovenije.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

V pravnem redu Evropske unije na področju obdavčevanja dohodkov fizičnih oseb ni posebnih usklajevalnih pravil, zato se obdavčevanje dohodkov fizičnih oseb ne usklajuje s pravnim redom Evropske unije. Države članice EU svobodno oblikujejo sisteme obdavčevanja dohodkov fizičnih oseb, pri čemer morajo zagotavljati združljivost nacionalne zakonodaje s Pogodbo o delovanju Evropske unije.

Prikaz ureditve v drugih državah.³

5.1. Prikaz ureditve davčne obravnave dohodkov iz zaposlitve, davčne stopnje ter olajšav v drugih pravnih sistemih

5.1.1. Avstrija

Rezidenti so obdavčeni od svetovnega dohodka ne glede na vrsto dohodka (v denarju ali v naravi).

Obdavčljivi dohodek je vsota neto zneskov vseh skupin dohodkov fizične osebe (med temi tudi dohodek iz zaposlitve), zmanjšanih za izgube, posebne stroške, izredne izdatke in nekatere druge olajšave, ter dobičkov.

Avstrija je leta 2015 pripravila davčno reformo in spremenila dohodninsko lestvico. Tako so leta 2016 povečali število dohodninskih razredov na sedem, in sicer: prvi davčni razred je tako imenovani ničti razred, nato sledijo davčni razredi z mejnimi stopnjami 20 %, 35 %, 42 %, 48 %, 50 % in zadnji davčni razred z mejno stopnjo 55 %. Ničti razred se nanaša na obdavčljivi dohodek do 11.000 EUR. Naslednjih 7.000 EUR je stopnja 20 %, naslednjih 13.000 EUR je stopnja 35 %, naslednjih 29.000 EUR je stopnja 42 %, naslednjih 30.000 EUR je stopnja 48 %, naslednjih 910.000 EUR je stopnja 50 %. Nad en milijon EUR dohodka pa je stopnja 55 % (ta stopnja se bo uporabljala do leta 2025).

Določena občasna plačila, ki so poleg redne plače prejeta enkrat ali v nekaj intervalih, imajo drugačno davčno obravnavo. Najpomembnejša so regres za letni dopust (angl. *Holiday pay*) oziroma 13. plača in božičnica (angl. *Christmas allowance*) oziroma 14. plača.

Od leta 2013 sta regres za letni dopust in božičnica obdavčena s solidarnostno dajatvijo (ang. *Solidarity surcharge*). Prejeti regres in/ali božičnica nista obdavčljiva do 620 EUR. Ti dohodki se obdavčijo le, če mesečna bruto plača presega 24.380 EUR in znaša 6 % za naslednjih 24.380 EUR,

³ Vir: IBFD Tax Research Platform: Country Tax Guides, marec 2021, <https://www.ibfd.org/>.

27 % za naslednjih 25.000 EUR, 35,75 % za naslednjih 33.333 EUR in 50 % za zneske, ki presegajo 83.333 EUR.

Davčno osnovo lahko znižujejo nekatere oprostitve in olajšave. Prvi, ničti razred dejansko pomeni davčno olajšavo v višini 11.000 EUR. Olajšave lahko uveljavljajo rezidenti in nekateri nerezidenti.

Vrednost bonitete za zasebno rabo službenega vozila se ugotovi kot odstotek (2%) stroška nabave vozila. Od 1. januarja 2016 se pri izračunu zneska bonitete, ki se všteva v davčno osnovo dohodka, upoštevajo CO2 emisije vozila v letu nakupa. Boniteta za zasebno uporabo avtomobila brez emisij CO2 (npr. električni avtomobili) je v celoti izvzeta iz obdavčitve (se ne všteva v dohodek iz zaposlitve).

5.1.2. Nemčija

Rezidenti so zavezanci za dohodnino od njihovega svetovnega dohodka. Rezičenim zakonskim partnerjem, ki živijo skupaj, se dohodnina odmeri skupaj, razen če se odločijo za ločeno odmero dohodnine.

Obdavčljivi dohodek je skupni neto znesek vseh skupin dohodkov. Tak dohodek, zmanjšan za osebne odbitke, je davčna osnova, od katere se odmerijo olajšave in dohodnina po dohodninskih stopnjah.

Dohodnina se odmeri od davčne osnove po spodaj navedenih progresivnih stopnjah iz lestvice, ki ji je dodan 5,5-odstotni solidarnostni pribitek (angl. *Solidarity surcharge*).

Prvi davčni razred je ničti razred, nato sledijo davčni razredi z mejnimi stopnjami 14 % do 23,97 %, 23,97 % do 42 %, 42 % in zadnji davčni razred z mejno stopnjo 45 %. Ničti razred se nanaša na obdavčljivi dohodek do 9.744 EUR, za obdavčljivi dohodek nad 9.744 EUR do 14.753 EUR je stopnja 14 % do 23,97 %, za obdavčljivi dohodek nad 14.753 EUR do 57.918 EUR je stopnja 23,97 % do 42 %, za obdavčljivi dohodek nad 57.918 EUR do 274.612 EUR je stopnja 42 % in za obdavčljivi dohodek nad 274.612 EUR je stopnja 45 %.

Dohodek iz zaposlitve je vsak znesek v denarju ali v naravi, ki ga zaposleni prejme v zvezi z zaposlitvijo. Regres (nem. *Urlaubsgeld*) in tudi božičnica (nem. *Weihnachtsgeld*) spadata med posebne dohodke (nem. *Sonderleistungen*) in se obdavčita enako kot drugi dohodki.

Nadurno plačilo je praviloma obdavčljivo. Vendar plačilo nadur za delo, opravljeno ob nedeljah, praznikih in ponoči, ni obdavčljivo, če je izplačano poleg osnovne plače in ne presega določenega odstotka. Nekatera povračila stroškov do določenih mej so izvzeta iz obdavčitve. Bonusi do 1.500 EUR v denarju ali v naravi za leto 2020, ki so jih zaposleni prejeli v obdobju od 1. marca 2020 do 30. junija 2021, so oproščeni plačila davka, če je delodajalec bonus podelil kot nagrado za posebna prizadevanja zaradi pandemije COVID-19.

Do osnovne olajšave, ki se odšteje od davčne osnove, je upravičen vsak rezident. V letu 2021 ta znaša 9.744 EUR (9.408 EUR leta 2020) na osebo in 19.488 EUR (18.816 EUR leta 2020) za zakonce oziroma partnerje, če se dohodnina odmeri skupno.

Vrednost bonitete za zasebno rabo službenega vozila se ugotovi na podlagi stroška, katerega bi zaposleni imel z lastništvom oziroma uporabo enakega tipa vozila. Mesečna boniteta se izračuna kot odstotek prodajne cene vozila, kateri je prišteta vrednost dodatne opreme vključno z davkom na dodano vrednost. Za vozila na električni pogon, kupljena pred 1. januarjem 2023 je možno, v odvisnosti od kapacitete baterije vozila, znižanje prodajne cene do 10.000 EUR. Za popolnoma elektrificirana vozila, kupljena med 1. januarjem 2019 in 31. decembrom 2031, se pri izračunu upošteva le 25% prodajne cene, če je prodajna cena nižja od 60.000 EUR (40.000 EUR pred letom 2020).

5.1.3. Hrvaška

Rezidenti so zavezanci za dohodnino od njihovega svetovnega dohodka.

Neto dohodek posamezne kategorije dohodka (dohodek iz zaposlitve, dohodek iz kapitala...) se izračuna kot razlika med bruto dohodkom in odbitnimi stroški. Od take vsote neto dohodkov posameznika se odbijejo osebne olajšave.

Dohodki fizične osebe se med drugim obdavčujejo z dohodnino in lokalnimi pribitki na dohodnino (angl. local income tax surcharges).

Hrvaška ima dva davčna razreda, in sicer z mejnima stopnjama 20 % in 30 %. Do 360.000 HRK obdavčljivega dohodka je stopnja 20 %, nad 360.000 HRK obdavčljivega dohodka pa je stopnja 30 %. Poleg tega nekatere občine lahko naložijo dodatni davek na dohodek, in sicer od 10 % do 30 %, odvisno od števila prebivalcev. Najvišja stopnja tega dodatnega davka je trenutno v Zagrebu, in sicer 18 %.

Davčni zavezanci rezidenti so upravičeni do osnovne osebne olajšave v višini 4.000 HRK mesečno. Upokojenci in osebe, ki prebivajo na območjih posebnega državnega pomena (I. in II. kategorija) ter na hribovitih in gorskih območjih, so prav tako upravičeni do osebne olajšave v višini 4.000 HRK mesečno.

Od 1. decembra 2018 sta dohodek od nagrade za izvedbo v višini do 5.000 HRK ter posebni bonus (npr. Božičnica, regres) do 3.000 HRK letno izvzeta iz obdavčitve. Od 1. januarja 2020 so zaposleni z letnim obdavčljivim dohodkom do 360.000 HRK ter stari 25 let ali manj upravičeni do 100% znižanja davčne obveznosti, stari med 26 in 30 let, pa so upravičeni do 50% znižanja.

5.2. Prikaz ureditve obdavčitve dohodkov iz kapitala

5.2.1. Nemčija

Med dohodek fizičnih oseb iz naložb se po zakonu, ki ureja davek od dohodkov, všteta dividende, obresti, licenčnine, dohodek iz običajnih tihih družb, dohodek iz nepremičnin ter kapitalski dobički iz odsvojitve delnic oziroma deležev (ne glede na obdobje imetništva) in finančnih instrumentov (npr. obveznic, certifikatov, opcij, terminskih pogodb in menjalnih poslov), vključno s posli z izvedenimi finančnimi instrumenti in prodajami na kratko. V primeru dohodka v obliki dividend in obresti se prizna olajšava v višini 801 EUR letno (dvojno, če se opravi skupna odmera dohodnine). Stroški, ekonomsko povezani z dohodkom iz investicij, se ne priznajo.

Dohodek iz zasebnih kapitalskih naložb (dividende in obresti) se na splošno obdavči s končnim davkom po proporcionalni stopnji 25 %, povečani s solidarnostnim pribitkom (5,5 %) na skupno 26,375 %. Če končni davek po proporcionalni stopnji preseže mejno davčno stopnjo zavezanca, se ta lahko odloči za obdavčitev z odmero po progresivnih dohodninskih davčnih stopnjah.

Obresti se obdavčijo po običajnih progresivnih stopnjah, če sta posojilodajalec in posojilojemalec povezani osebi, se obresti plačajo v zvezi s posojilom družbenika, ki ima vsaj 10-odstotni delež v kapitalu družbe, ali se obresti plačajo povezani osebi takega družbenika ali so speljane prek povratnega (angl. 'back-to-back') posojila.

Dohodek iz poslovnega dohodka posameznikov iz naložb v delnice oziroma deleže se obdavči po delnem dohodninskem sistemu (angl. *partial-income system*; tj. obdavči se 60 % dividend in prizna se samo 60 % ekonomsko povezanih stroškov). Oprostitev v višini 40 % dividend velja, če so se

dividende v števale v dobiček družbe, ki jih deli.

Kapitalski dobički, doseženi v okviru opravljanja dejavnosti, se obravnavajo kot navadni dohodek iz opravljanja dejavnosti. Kapitalski dobički, doseženi iz zasebnih transakcij, se obdavčijo, če skupni dobički presegajo vsaj 600 EUR v davčnem letu in so doseženi z odsvojitvijo nepremičnega premoženja in pravic na nepremičninah v desetih letih po pridobitvi, ali premoženja, z izjemo delnic oziroma deležev in obveznic v enem letu po pridobitvi (oziroma v desetih letih, če se z uporabo takega premoženja generira pozitivni dohodek v prvem koledarskem letu). Taki kapitalski dobički se obdavčijo s končnim davkom po proporcionalni stopnji 25 %, povečani s solidarnostnim pribitkom (5,5 %) na skupno 26,375 %.

Kapitalski dobiček iz odsvojitve nepremičnine se ne obdavči, če se je nepremičnina v določenem obdobju uporabljala kot osebno bivališče.

Odsvojitve delnic oziroma deležev v družbi, v katerih družbenik ima ali je imel kadar koli v preteklih petih letih, neposredno ali posredno, vsaj 1-odstotni delež v kapitalu družbe, se obdavči kot poslovna transakcija. Dobički iz obdavčljive odsvojitve delnic oziroma deležev se obravnavajo enako kot dividende po delnem dohodninskem sistemu (tj. 40 % kapitalskih dobičkov je oproščeno dohodnine).

5.2.2. Avstrija

V dohodek iz naložb se po zakonu, ki ureja davek od dohodkov, vštrevajo dohodek iz kapitala, kapitalski dobički iz naložbenega premoženja, ki prinaša dohodek iz naložb, ter dohodek iz izvedenih finančnih instrumentov. Nov koncept dohodka iz naložb se nanaša tudi na dohodek, dosežen iz poslovnih sredstev. Nastali stroški se priznajo, razen če so povezani z dohodkom, od katerega se plačuje končni davčni odtegljaj.

Dividende, prejete od rezidenčnih družb, se obdavčijo kot dohodek iz dejavnosti ali dohodek iz kapitala, in sicer v obeh primerih s končnim davčnim odtegljajem po 27,5-odstotni stopnji. Dividende in druge razdelitve dobička fizičnim osebam rezidentom se običajno obdavčijo s končnim davčnim odtegljajem po 27,5-odstotni stopnji. Vendar se zavezanec lahko odloči za obdavčitev po progresivnih dohodninskih davčnih stopnjah (če bi bila taka stopnja nižja od 27,5 %). Dividende, ki jih dosegajo posamezniki, ki imajo v lasti novoizdane delnice (deleže) v rezidenčnih družbah (ki niso v lasti države) s proizvodno dejavnostjo, se ne obdavčijo z davčnim odtegljajem ali dohodnino, pod pogojem, da se dividende pripišejo takim delnicam (deležem). Ob pridobitvi takih delnic (deležev) se lahko uveljavlja odbitek za posebne stroške – ta izjema velja samo za novo izdane delnice, pridobljene pred 1. januarjem 2011.

Obresti se obdavčijo kot dohodek iz dejavnosti ali dohodek iz kapitala, na splošno v obeh primerih s končnim davčnim odtegljajem po 27,5-odstotni stopnji. Obresti na depozite z nekaterimi bankami se obdavčijo s končnim davčnim odtegljajem po 25-odstotni stopnji. Vendar se zavezanec lahko odloči za obdavčitev po progresivnih dohodninskih davčnih stopnjah (če bi bila taka stopnja nižja od 27,5 % oziroma 25 %). Izjema velja za obresti iz vrednostnih papirjev, ki niso izdani z javno ponudbo – v tem primeru veljajo progresivne dohodninske davčne stopnje.

Licenčnine in dohodki iz nepremičnega premoženja se obdavčijo kot dohodek iz dejavnosti ali dohodek iz najemnin, zakupnin in licenčnin po običajnih dohodninskih davčnih stopnjah.

Dobički iz kapitala se obdavčijo, če so doseženi v okviru opravljanja dejavnosti, kot špekulativni dobički ali kot dobički iz odtujitve delnic ali deležev, ki so del pretežnega lastniškega deleža.

Dobiček iz kapitala, dosežen s prodajo podjetja ali dela podjetja, se izračuna kot presežek prejetega

zneska nad knjigovodsko vrednostjo podjetja. Pod določenimi pogoji se davčna obveznost lahko odloži.

Špekulativni dobički so doseženi s prodajo nepremičnine v desetih letih od pridobitve, s prodajo drugega premoženja, zlasti vrednostnih papirjev (z določenimi izjemami), v enem letu od pridobitve, z izvršitvijo terminskih pogodb in pisnih opcij ter s trgovanjem z menjalnimi posli ali s poravnavo menjalnih poslov (pod določenimi pogoji). Dobički iz prodaje poslovnih sredstev v okviru navedenega 10-letnega ali 1-letnega obdobja se obravnavajo kot špekulativni dobički, razen če se všttevajo v dohodek iz dejavnosti.

Od 1. aprila 2012 se kapitalski dobički, doseženi z odtujitvijo nepremičnin, ne glede na obdobje imetništva obdavčujejo po proporcionalni davčni stopnji 30 %. Za nepremičnine, pridobljene pred tem datumom, lahko velja nižja davčna stopnja. Ta davek odtegnejo in nakažejo notarji in odvetniki, ki opravljajo transakcije nepremičnin. Pod določenimi pogoji se davek ne plačuje od kapitalskih dobičkov iz prodaje glavnega prebivališča ali zgradb, ki jih je zgradil davčni zavezanec.

Od kapitalskih dobičkov, doseženih iz naložbenega premoženja, ki prinaša dohodek iz naložb, in od kapitalskih dobičkov iz izvedenih finančnih instrumentov se plačuje končni davčni odtegljaj po 27,5-odstotni stopnji. Vendar se zavezanec lahko odloči za obdavčitev po progresivnih dohodninskih davčnih stopnjah (če bi bila taka stopnja nižja od 27,5 %).

Od kapitalskih dobičkov, doseženih iz pretežnih lastniških deležev (v višini vsaj 1 %), z obdobjem imetništva vsaj eno leto, se plačuje končni davčni odtegljaj po 27,5-odstotni stopnji.

Dobički iz prodaje podjetja (v lasti vsaj sedem let) in prodaje zaradi smrti, delovne nezmožnosti ali ob upokojitvi davčnega zavezanca se obdavčijo po polovici efektivne stopnje davka od zavezančevega skupnega letnega dohodka, izračunanega po progresivni davčni lestvici (sedem razredov, stopnje od 0 do 55 %).

5.2.3. Italija

Dividende, ki jih dosegajo posamezniki v okviru participacije v podjetju, so izvzete iz obdavčitve v višini 41,68 % dividende (50,28 % za dividende, izplačane iz dobičkov, doseženih pred letom 2017). Ta delna oprostitve velja tudi za dividende, ki jih dosegajo posamezniki (ki ne participirajo v podjetju), ki imajo več kot 2 % glasovalnih pravic ali 5 % v kapitalu kotirajočih družb ali več kot 20 % glasovalnih pravic ali 25 % v kapitalu drugih družb, če so dividende izplačane iz dobičkov, realiziranih do konca leta 2017 in napovedane med 1. 1. 2018 in 31. 12. 2022. Druge dividende, vključno s portfeljskimi, ki se razdelijo rezidentom Italije, se obdavčijo s končnim davčnim odtegljajem po 26-odstotni stopnji. Pri ugotavljanju davčne osnove od dividend se stroški ne priznajo.

Obresti iz virov v Italiji se običajno obdavčijo s končnim davčnim odtegljajem po 26-odstotni stopnji. Pri ugotavljanju davčne osnove od obresti se stroški ne priznajo. Obresti na posojila, izplačane rezidentom, se obdavčijo po progresivnih dohodninskih davčnih stopnjah prejemnika. Končni davčni odtegljaj po 12,5-odstotni stopnji se uporablja za obveznice, izdane s strani italijanske vlade, držav članic EU ali držav, ki dovoljujejo ustrezno izmenjavo informacij z italijanskimi davčnimi organi. Če obrestna mera za dana posojila ni bila dogovorjena pisno, se obresti od 1. januarja 2021 dalje izračunavajo po zakonski letni obrestni meri 0,01 %.

Kapitalski dobički iz odsvojitve nepremičnine v Italiji (razen če so doseženi v okviru opravljanja dejavnosti) se obdavčijo kot drugi dohodek. Vendar so taki dobički davka oproščeni, če je imel prodajalec premoženje dlje od petih let. Oprostitve ne velja v primeru dobičkov (ki niso doseženi v okviru opravljanja dejavnosti) iz odsvojitve gradbenih parcel, a se zavezanec v takem primeru lahko

odloči za obdavčitev z nadomestnim davkom namesto davkom po progresivnih dohodninskih davčnih stopnjah. Zasebni lastniki zemljišč (lastništvo ne izvira iz opravljanja dejavnosti) se s plačilom nadomestnega davka v višini 11 % od ocenjene vrednosti s strani strokovnjaka do 30. junija 2021 lahko odločijo za vstopno davčno vrednost (angl. *step-up in the tax value*) na dan 1. januarja 2021.

Davek se ne plačuje od dobičkov iz odsvojitve glavnih prebivališč lastnika ali članov njegove družine, prav tako ne od kapitalskih dobičkov iz zemljišč in stavb, pridobljenih z dedovanjem ali darovanjem.

Dobički iz odsvojitve delnic, finančnih instrumentov, izenačenih z njimi, in deležev v rezidenčnih ali nerezidenčnih družbah ali partnerstvih, ki jih imajo posamezniki, ki opravljajo dejavnost, so pod določenimi pogoji izvzeti iz obdavčitve v višini 41,86 % dobička. Izvzetje velja za udeležbe, ki so bile v imetništvu brez prekinitve od prvega dneva dvanajstega meseca pred odsvojitvijo (uporablja se metoda FIFO), so bile opredeljene kot finančna naložba v prvi bilanci stanja po pridobitvi ter so predmet aktivnega trgovanja ali dejavnosti.

Kapitalski dobički, ki jih dosežejo posamezni delničarji iz udeležb, ki ne izvirajo iz opravljanja dejavnosti, se obdavčijo z nadomestnim davkom po 26-odstotni stopnji.

Posamezni delničarji z udeležbami, ki ne izvirajo iz okvira opravljanja dejavnosti, se s plačilom nadomestnega davka v višini 11 % od ocenjene vrednosti s strani strokovnjaka do 30. junija 2021 lahko odločijo za vstopno davčno vrednost udeležb (angl. *step-up in the tax value*) v nekotirajočih družbah v imetništvu na dan 1. januarja 2021.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlagane spremembe zahtevajo tudi spremembe nekaterih podzakonskih aktov. Seznam je naveden v poglavju 2.3.5. Podzakonski akti. Poleg tega bo morala Finančna uprava Republike Slovenije prilagoditi programsko podporo ter navodila in pojasnila davčnim zavezancem na svojih spletnih straneh.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlagane spremembe ne prinašajo dodatnih administrativnih obremenitev za zavezance.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog zakona bo vplival na uporabo novejših in čistejših službenih osebnih vozil za službene in privatne namene.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

S spremembo dohodninske lestvice in povišanjem splošne olajšave se bo dosegla znatna razbremenitev dohodkov iz dela. S tem se bo posredno vplivalo na večjo produktivnost in učinkovitost podjetij oziroma na izboljšanje poslovnega okolja v Sloveniji. Z zmanjšanjem obremenitve dela se namreč daje manevrski prostor za povečanje razpoložljivega dohodka zaposlenih, kar je eden pomembnih pogojev povečanja produktivnosti in dodane vrednosti podjetij, brez povečanja stroškov dela. Okrepila se bo konkurenčnost poslovnega okolja, saj se bolj razbremenjujejo zavezanci, ki imajo primerjalno gledano višjo obremenitev z dohodnino, kar vpliva na vzdržno gospodarsko rast,

povečanje mednarodne konkurenčnosti Slovenije in podjetij, ki zaposlujejo delavce na območju Slovenije. S tem bodo podjetja v Sloveniji bolj konkurenčna na trgu dela in bodo lažje zadržala oziroma pridobila ustrezne kadre.

Povečanje razpoložljivega dohodka zaposlenih bo imelo tudi določen vpliv na povečanje oziroma ohranjanje povpraševanja v Sloveniji.

6.4. Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

S povečanjem splošne olajšave se bodo razbremenili prejemniki aktivnih dohodkov. Bolj se bodo razbremenili bolj strokovni, izobraženi in produktivnejši zavezanci, ki pomembno prispevajo k dodani vrednosti podjetij.

Navedene spremembe bodo pripomogle k ohranjanju delovnih mest v Sloveniji, saj se razbremenjujejo zavezanci, ki imajo primerjalno gledano višjo obremenitev z dohodnino, kar bo povzročilo ohranitev in odpiranje delovnih mest na področjih, na katerih so se zaradi višje davčne obremenitve v Sloveniji selili v tujino, predvsem gre tu za najbolj produktiven in ustvarjalen kader, ki v podjetjih praviloma več prispeva k dodani vrednosti.

Rešitve v smeri zmanjšanja obremenitve dela bodo vplivale na znižanje davčne obveznosti vseh zavezancev, ki prejemajo dohodke, ki se všttevajo v letno davčno osnovo za odmero dohodnine. Na podlagi teoretičnih izračunov se bo zavezancu, ki prejema dohodek v višini minimalne plače (leta 2021 ta znaša 12.290,88 EUR) in uveljavlja samo splošno (le-ta se bo torej zvišala z veljavne višine 3.500 evrov na 4.500 evrov) oziroma dodatno splošno olajšavo, znižala davčna obveznost za približno 160 EUR letno (na mesec to pomeni približno 13 EUR). Prejemnik dohodka v višini povprečne plače (na letni ravni to pomeni za leto 2021 v višini približno 21.887 EUR) bo imel nižjo davčno obveznost za približno 269 EUR, kar pomeni za okoli 22 EUR na mesec. Zavezanec z dohodkom v višini dveh povprečnih plač bo imel na letni ravni odmerjene za približno 359 EUR manj dohodnine (mesečno približno 30 EUR). Pri zavezancu, ki prejema dohodek v višini šestih povprečnih plač in je obdavčen s 50-odstotno stopnjo, stopnja v tem razredu se bo znižala na 45 % bo njegova davčna obveznost, nižja, za 1.899 EUR (mesečno približno 158 EUR). Razbremenitev dohodkov se bo z leti le povečevala, saj se bo splošna olajšava postopno vse do leta 2025 zviševala. Tako bi primeroma na podlagi teoretičnih izračunov zvišanje splošne olajšave na 7.500 EUR glede na veljavno višino (3.500 EUR) pomenilo, da se bi ob enakih izhodiščih zavezancu, ki prejema minimalno plačo davčna obveznost znižala za okoli 480 evrov letno (na mesec 40 EUR), zavezancu z dohodkom v višini povprečne plače pomeni končna razbremenitev glede na trenutno veljavni sistem za nekaj več kot 1.000 EUR letno oz. na mesec okoli 90 EUR.

Uvedba možnosti vključevanja dohodkov iz kapitala in dohodkov iz oddajanja premoženja v najem v letno davčno osnovo bo pozitivno vplivala na zavezance, ki za zagotavljanje svoje eksistence dosejajo predvsem dohodke iz kapitala oziroma iz oddajanja premoženja v najem, s čimer se bo njihova davčna obveznost lahko zmanjšala in uskladila z osebami, ki svojo eksistenco zagotavljajo z dohodki, ki se všttevajo v letno davčno osnovo. V letu 2018 je bilo 20.723 zavezancev, ki so prejeli dohodke v višini 62.604.314 EUR iz kapitala in oddajanja premoženja v najem in niso imeli odmere dohodnine za leto 2018. Zavezancev, ki so v letu 2018 imeli odmerjeno dohodnino in dohodke do 8.500 EUR, je bilo 39.525.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona ne vpliva na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona ne vpliva na druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

1. Predstavitev sprejetega zakona:

Za izvajanje zakona je pristojna Finančna uprava Republike Slovenije, ki bo na običajen način zagotovila tudi obveščanje zavezancev o novostih v predlogu zakona.

2. Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Izvajanje zakona spremlja Ministrstvo za finance v skladu s svojimi pristojnostmi.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

/

6.9 Podatek o zunanjem strokovnjaku oziroma pravni osebi, ki je sodelovala pri pripravi predloga zakona (osebno ime in naziv fizične osebe ali firma in naslov pravne osebe)

Pri pripravi predloga zakona zunanji strokovnjaki niso sodelovali.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

- mag. Andrej Šircelj, minister, Ministrstvo za finance,
- mag. Kristina Šteblaj, državna sekretarka, Ministrstvo za finance,
- mag. Peter Ješovnik, državni sekretar, Ministrstvo za finance,
- mag. Tina Humar, generalna direktorica Direktorata za sistem davčnih, carinskih in drugih javnih prihodkov, Ministrstvo za finance,
- mag. Petra Istenič, vodja Sektorja za sistem obdavčitve dohodkov in premoženja, Ministrstvo za finance.

I. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11 – ZUKD-1, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19 in 66/19) se v 23. členu na koncu pika nadomesti z vejico in doda nova 5. točka, ki se glasi:

»5. družinske pokojnine po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje.«.

2. člen

V 25. členu se na koncu pika nadomesti s podpičjem in se doda nova 4. točka, ki se glasi:

»4. izplačil predšolskim otrokom, učencem, dijakom oziroma študentom iz šolskega sklada.«.

3. člen

V 43. členu se drugi a odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2a) Če delodajalec zagotovi delojemalcu osebno motorno vozilo na električni pogon za privatne namene je ne glede na prejšnji odstavek vrednost bonitete enaka nič.«.

4. člen

V 44. členu se v prvem odstavku 12. točka spremeni tako, da se glasi:

»12. plačilo za poslovno uspešnost, izplačano v zvezi z delovnim razmerjem v denarju ali naravi vsem upravičenim delavcem, če je pravica do izplačila za poslovno uspešnost določena v splošnem aktu delodajalca ali kolektivni pogodbi, in sicer do višine 100% povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji oziroma do višine 100 % povprečne mesečne plače delavca, vključno z nadomestili plače, za zadnjih 12 mesecev pri delodajalcu, če je to za zavezanca ugodneje;«.

5. člen

V 61.a členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Zavezanec, ki na novo zaposli osebo, mlajšo od 29 let, ali osebo, starejšo od 55 let, ali osebo s poklicem, za katerega na trgu dela ni dovolj kadra glede na potrebe delodajalcev (v nadaljnjem besedilu: poklic v primanjkljaju), ki v obdobju zadnjih 24 mesecev ni bila zaposlena pri tem zavezancu ali njegovi povezani osebi, lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini 45 % plače

te osebe.«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Zavezanec lahko uveljavlja olajšavo po prvem in četrtem odstavku tega člena za prvih 24 mesecev zaposlitve teh oseb v davčnem letu zaposlitve in v naslednjih davčnih letih do poteka 24 mesecev. Olajšava za zaposlitev osebe s poklicem v primanjkljaju se lahko uveljavlja, če je poklic v primanjkljaju iz tega člena objavljen na seznamu poklicev v primanjkljaju, ki ga določi minister, pristojen za delo, v soglasju z ministrom, pristojnim za finance, vsaj na vsaki dve leti, pri tem pa upošteva razpoložljivost kandidatov v tem poklicu, raven usposobljenosti, delovne pogoje in druge strukturne dejavnike.«.

Za tretjim odstavkom se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Zavezanec lahko uveljavlja znižanje davčne osnove po tem členu v višini 55 % plače osebe, če zaposli osebo, mlajšo od 25 let, ki se zaposluje prvič, vendar največ v višini davčne osnove.«.

Četrti odstavek postane peti odstavek.

Peti odstavek, ki postane šesti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(6) Olajšava po prvem odstavku tega člena za zaposlovanje mlajših od 29 let oziroma starejših od 55 let se izključuje z olajšavo za zaposlovanje oseb s poklicem v primanjkljaju. Olajšava po četrtem odstavku tega člena se izključuje z olajšavami po prvem odstavku tega člena. Olajšave po prvem in četrtem odstavku tega člena se izključujejo z olajšavo za zaposlovanje invalidov po tem zakonu.«.

6. člen

V 64. členu se odstotek »20« nadomesti z odstotkom »80«.

7. člen

Za 65 členom se doda nov 65. a člen, ki se glasi:

»65.a člen

(olajšava za vlaganja v digitalni in zeleni prehod)

(1) Zavezanec lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini 40 % zneska, ki predstavlja vlaganja v digitalno preobrazbo in zeleni prehod v tem obdobju. Vlaganja iz tega odstavka so vlaganja v:

1. računalništvo v oblaku, umetno inteligenco in velepodatke;
2. okoljsko prijazne tehnologije, čistejši, cenejši in bolj zdrav javni in zasebni transport, razogljičenje energijskega sektorja, energetska učinkovitost stavb, uvajanje drugih standardov za klimatsko nevtralnost.

(2) Olajšava po tem členu se izključuje z olajšavama po 61. in 66.a členu zakona.

(3) Zavezanec ne more uveljavljati olajšave za vlaganja po prvem odstavku tega člena v delu, ki so financirane iz sredstev proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti, proračuna Republike Slovenije oziroma proračuna EU, če imajo ta sredstva naravo nepovratnih sredstev.

(4) Minister, pristojen za finance podrobneje predpiše izvajanje tega člena.«.

8. člen

V 66. členu se v prvem odstavku odstotek »0,3« nadomesti z odstotkom »1«.

V drugem odstavku se za besedno zvezo »kulture namene« doda vejica in besedna zveza »za športne namene«.

V četrtem odstavku se odstotek »0,3« nadomesti z odstotkom »1«.

Sedmi odstavek se črta.

9. člen

V 77. členu se v prvem odstavku odstotek »15« nadomesti z odstotkom »10«.

10. člen

V 90. členu se v četrtem odstavku podpičje na koncu 5. točke spremeni v piko, 6. točka pa se črta.

11. člen

V 96. členu se v prvem odstavku številka »20« nadomesti s številko »15«.

12. člen

V 109. členu se v prvem odstavku na koncu doda besedilo, ki se glasi:

»V letno davčno osnovo iz prejšnjega stavka se všteva tudi vsota davčnih osnov od vseh vrst dohodkov iz 1. in 3. točke 131.a člena tega zakona, če se zavezanec rezident tako odloči in s tem seznanji davčni organ, na način, določen s tem zakonom.«.

Sedmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(7) Ne glede na prvi odstavek tega člena se v letno davčno osnovo od plačila za poslovno uspešnost všteva vsota tega dohodka, ki:

- presega 100% povprečne letne plače zaposlenih v Sloveniji, preračunane na mesec, za leto, za katero se dohodnina odmerja, po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije, zmanjšana za sorazmerni del prispevkov za socialno varnost, ki jih mora na podlagi posebnih predpisov plačevati delojemalec, glede na delež teh dohodkov, ki se všttevajo v davčno osnovo, oziroma
- presega 100 % povprečne mesečne plače delavca pri delodajalcu, za leto, za katero se dohodnina odmerja, preračunane na leto, zmanjšana za sorazmerni del prispevkov za socialno varnost, ki jih mora na podlagi posebnih predpisov plačevati delojemalec, glede na delež teh dohodkov, ki se všttevajo v davčno osnovo.

V vsoto iz prejšnjega stavka se ne všteva posamezno izplačilo tega dohodka, za katerega niso izpolnjeni pogoji za davčno obravnavo po 12. točki prvega odstavka 44. člena tega zakona.«.

13. člen

V 111. členu se v prvem odstavku znesek »3.500 eurov« nadomesti z zneskom »7.500 eurov«.

Za petim odstavkom se doda nov šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) V skupni dohodek iz tretjega odstavka tega člena se, če se davčni zavezanec rezident v skladu z drugim stavkom prvega odstavka 109. člena tega zakona odloči za všttevvanje dohodkov iz 1. in 3. točke 131.a člena tega zakona v letno davčno osnovo, všteva tudi dohodek iz 1. in 3. točke 131.a člena tega zakona.«.

14. člen

V 112. členu se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Rezidentu po dopolnjenem 70. letu starosti se prizna zmanjšanje letne davčne osnove v višini 1.500 eurov letno.«.

15. člen

V 113. členu se v tretjem odstavku besedilo »v znesku, ki je enak znesku splošne olajšave iz 111. člena tega zakona« nadomesti z besedilom »v znesku 3.500 eurov«.

16. člen

V 118. členu se besedilo člena spremeni tako, da se glasi:

»(1) Zneski olajšav, določeni v 111. členu, prvem in drugemu odstavku 112. člena, tretjem odstavku 113. člena, prvem in drugem odstavku 114. člena, v prvem odstavku 117. člena tega zakona ter znesek skupnega dohodka iz tretjega odstavka 111. člena tega zakona, se enkrat letno uskladijo s koeficientom rasti cen življenjskih potrebščin v Sloveniji za mesec oktober tekočega leta v primerjavi

z mesecem oktobrom prejšnjega leta, po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije, če je sprememba rasti cen pozitivna.

(2) Zneske iz prvega odstavka tega člena ter enačbo za določitev olajšave iz tretjega odstavka 111. člena tega zakona določi minister, pristojen za finance, najpozneje v decembru tekočega leta za naslednje leto.«.

17. člen

V 122. členu se v prvem odstavku odstotek »50« nadomesti z odstotkom »45«.

Drugi in tretji odstavek se spremenita tako, da se glasita:

»(2) Zneski neto letnih davčnih osnov iz prvega odstavka tega člena se enkrat letno uskladijo s koeficientom rasti cen življenjskih potrebščin v Sloveniji za mesec oktober tekočega leta v primerjavi z mesecem oktobrom prejšnjega leta, po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije, če je sprememba rasti cen pozitivna; temu ustrezno se zneski dohodnine izračunajo.

(3) Zneske iz drugega odstavka tega člena določi minister, pristojen za finance, najpozneje v decembru tekočega leta za naslednje leto.«.

18. člen

V 123. členu se v tretjem odstavku na koncu doda besedilo, ki se glasi:

»V primeru dohodkov iz drugega stavka prvega odstavka 109. člena tega zakona se plačan dokončni davek iz VIII. poglavja tega zakona šteje za akontacijo dohodnine od teh dohodkov.«.

19. člen

V 127. členu se v tretjem odstavku za besedilom »111. člena, prvega« doda besedilo »in drugega«.

Trinajsti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(13) Če se regres za letni dopust oziroma plačilo za poslovno uspešnost izplačuje v več delih oziroma večkrat v davčnem letu, se ob izplačilu naslednjega oziroma zadnjega dela regresa oziroma plačila za poslovno uspešnost ugotovi celotna višina regresa za letni dopust, ki se všteva v davčno osnovo, in izvrši morebitni izračun akontacije dohodnine ter morebitni poračun že plačane akontacije dohodnine od posameznih delov regresa za letni dopust oziroma plačil za poslovno uspešnost v davčnem letu.«.

Na koncu se doda nov šestnajsti odstavek, ki se glasi:

»(16) Akontacija dohodnine od dohodka, od katerega se prizna zmanjšanje dohodnine v skladu s tretjim in šestim odstavkom 112. člena, ki ga izplačuje delodajalec, ki ni glavni delodajalec, se rezidentu lahko izračuna in plača po zvišani ali znižani stopnji oziroma se ne izračuna in ne plača, če se o tem odloči zavezanec sam, o čemer mora obvestiti davčni organ in izplačevalca dohodka, če oceni, da akontacija dohodnine ni ustrezna glede na pričakovano dohodnino na letni ravni, pri čemer se smiselno upošteva določba 286. člena Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19, 66/19, 145/20 – odl. US in 203/20 – ZIUPOPVE).«.

20. člen

V 131. členu se v drugem odstavku za besedilom »preračunanega na letno raven, prvega« doda besedilo »in drugega«.

21. člen

Za 131. členom se dodata novo poglavje »VII.A POSEBNA PRAVILA V ZVEZI Z UVELJAVLJANJEM ODLOČITVE ZAVEZANCA O VŠTEVANJU DAVČNIH OSNOV OD DOHODKOV IZ KAPITALA IN DOHODKOV IZ ODDAJANJA PREMOŽENJA V NAJEM V LETNO DAVČNO OSNOVO« in novi a131.a člen, ki se glasi:

»a131.a člen

(uveljavljanje odločitve o vštevanju davčnih osnov od dohodkov iz kapitala in dohodkov iz oddajanja premoženja v najem v letno davčno osnovo)

(1) Davčni zavezanec rezident, ki se skladno s prvim odstavkom 109. člena tega zakona odloči za vštevanje davčnih osnov od dohodkov iz kapitala in dohodkov iz oddajanja premoženja v najem v letno davčno osnovo, to odločitev uveljavlja v ugovoru zoper informativni izračun dohodnine, z dopolnitvijo informativnega izračuna v skladu s petim odstavkom 267. člena Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19, 66/19, 145/20 – odl. US in 203/20 – ZIUPOPVE).

(2) Če davčnemu zavezancu rezidentu informativni izračun ni bil vročen do roka za vročitev informativnega izračuna iz šestega odstavka 267. člena Zakona o davčnem postopku, odločitev za vštevanje davčnih osnov od dohodkov iz kapitala in dohodkov iz oddajanja premoženja v najem v letno davčno osnovo uveljavlja z vložitvijo napovedi za odmero dohodnine v skladu s šestim odstavkom 267. člena Zakona o davčnem postopku.

(3) Davčni zavezanec rezident odločitve za vštevanje davčnih osnov od dohodkov iz kapitala in dohodkov iz oddajanja premoženja v najem v letno davčno osnovo ne more uveljavljati z vložitvijo davčne napovedi za odmero dohodnine na podlagi samoprijave iz 63. člena Zakona o davčnem postopku.

(4) Davčni organ pri sestavi informativnega izračuna dohodnine ne upošteva podatkov o

dohodkih iz kapitala in dohodkih iz oddajanja premoženja v najem davčnega zavezanca rezidenta.

(5) Minister, pristojen za finance, predpiše razširjen obrazec informativnega izračuna in obrazec napovedi za odmero dohodnine za namene uveljavljanja odločitve za vštevanje dohodkov iz kapitala in dohodkov iz oddajanja premoženja v najem v letno davčno osnovo.

(6) Pri vštevanju davčnih osnov od dohodkov iz kapitala in dohodkov iz oddajanja premoženja v najem v letno davčno osnovo se dohodnina – izračunana od teh dohodkov z obračunom davčnega odtegljaja iz 1. točke prvega odstavka 325. člena Zakona o davčnem postopku in poračunana z odločbo iz četrtega odstavka 329.a člena oziroma odločbo iz tretjega odstavka 330. člena Zakona o davčnem postopku, ali izračunana v odločbi, ki jo izda davčni organ, na podlagi napovedi zavezanca iz 2. točke prvega odstavka in šestega odstavka 325. člena Zakona o davčnem postopku – šteje za akontacijo dohodnine iz 272. člena Zakona o davčnem postopku.

(7) Davčni zavezanec rezident, ki se odloči za vštevanje davčnih osnov od dohodkov iz kapitala in dohodkov iz oddajanja premoženja v najem v letno davčno osnovo, uveljavlja odbitek davka, plačanega v tujini od teh dohodkov, ali oprostitvev plačila davka od teh dohodkov po mednarodni pogodbi, kot je določeno v 328. in 329. členu Zakona o davčnem postopku. V primerih, ko davčni organ začasno odločbo iz četrtega odstavka 328. člena Zakona o davčnem postopku razveljavi in jo nadomesti z novo odločbo, z novo odločbo nadomesti tudi odločbo o odmeri dohodnine, ki vsebuje podatke iz razveljavljene odločbe.«

22. člen

V 132. členu se v prvem odstavku odstotek »27,5« nadomesti z odstotkom »25«.

V drugem odstavku se na koncu 2. točke podpičje nadomesti s piko, 3. točka pa se črta.

23. člen

V 135.č členu se odstotek »27,5« nadomesti z odstotkom »15«.

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

24. člen

(postopno dvigovanje splošne olajšave)

Ne glede na prvi odstavek spremenjenega 111. člena zakona znaša za davčno leto 2022 splošna olajšava 4.500 eurov, za davčno leto 2023 5.500 eurov in za davčno leto 2024 6.500 eurov.

25. člen

(prva uskladitev olajšav in lestvice za odmero dohodnine)

(1) Prva uskladitev v skladu s spremenjenim 118. členom ter drugim in tretjim odstavkom spremenjenega 122. člena zakona se opravi za leto 2022.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se prva uskladitev zneska splošne olajšave iz spremenjenega 111. člena zakona v skladu s spremenjenim 118. členom zakona opravi za davčno leto, ki sledi davčnemu letu, v katerem se v skladu s 25. členom tega zakona začne uporabljati splošna olajšava, določena v prvem odstavku spremenjenega 111. člena zakona.

26.

(začetek veljavnosti in uporabe)

(1) Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in se uporablja za davčna leta, ki se začnejo od vključno 1. januarja 2022.

(2) Do začetka uporabe tega zakona se uporablja Zakon o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11 – ZUKD-1, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19 in 66/19).

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Z dopolnitvijo 23. člena Zakona o dohodnini Zakonu o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11 – ZUKD-1, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19 in 66/19; v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2) z novo 5. točko se vzpostavlja oprostitev plačila dohodnine za dohodke iz naslova družinske pokojnine po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

K 2. členu

Z dopolnitvijo 25. člena ZDoh-2 z novo 4. točko se vzpostavlja oprostitev dohodnine za izplačila predšolskim otrokom, učencem, dijakom oziroma študentom iz šolskega sklada, ki so ustanovljeni v skladu z zakonom, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanja.

K 3. členu

S predlagano spremembo drugega a odstavka 43. člena ZDoh-2 se določi, da se za električna motorna vozila, ki jih delodajalec zagotovi delojemalcu v privatno uporabo, poveča dosedanja spodbuda za uporabo okolju prijaznejših vozil.

K 4. členu

S predlagano spremembo 12. točke prvega odstavka 44. člena ZDoh-2 se predlaga sprememba na področju ugodnejše davčne obravnave plačila za delo, ki je vezano na poslovno uspešnost delodajalca. V predlagano spremembo se navedeno izplačilo, ki še vedno ohranja navezavo na kriterij poslovne uspešnosti, ne obravnava več kot del plače za poslovno uspešnost po zakonu, ki ureja delovna razmerja, saj se s predlogom spremembe navedeno plačilo za poslovno uspešnost lahko izplača v denarju ali v ugodnosti v naravi. Ohranjajo pa se pogoj, da je pravica do izplačila za poslovno uspešnost opredeljuje v kolektivni pogodbi oziroma splošnem aktu delodajalca. Spreminja se tudi višina neobdavčenega dela, in sicer se v splošnem višina neobdavčenega dela ohranja v višini 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji, dodaja pa se možnost neobdavčenega dela za poslovno uspešnost do višine 100 % povprečne mesečne plače delavca, vključno z nadomestili plače, za zadnjih 12 mesecev pri delodajalcu, če je to za zavezanca ugodnejše. Če je delojemalec pri delodajalcu zaposlen krajše obdobje, se pri izračunu povprečja upošteva krajše obdobje.

K 5. členu

Sprememba 61.a člena ZDoh-2 širi obseg olajšave za zaposlovanje, in sicer na zaposlovanje oseb s poklici, za katere na trgu ni dovolj kadra glede na potrebe delodajalcev. Višina olajšave oziroma znižanje davčne osnove v primeru zaposlitve takšne osebe se ne spreminja oziroma je določena v višini 45 % plače te osebe. Višji znesek olajšave je možno uveljavljati za zaposlovanje mladih, ki se prvič zaposlujejo. Zaradi predvidljivosti in pravne varnosti ter enostavnosti izvajanja je treba določiti kdo, kako in kdaj objavlja spisek poklicev, kvalificiranih za olajšavo. Doda se tudi nova olajšava za zaposlovanje mlajših od 25. let, katere višina znaša 55 % izplačane plače tej osebi.

K 6. členu

S spremembo 64. člena ZDoh-2 se predlaga zvišanje olajšave za zavezanca, ki sprejme vajenca, dijaka ali študenta po učni pogodbi za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju z 20 % na 80 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji za vsak mesec izvajanja praktičnega dela posamezne osebe v strokovnem izobraževanju.

K 7. členu

Z novim 65.a členom ZDoh-2 se določa novo olajšavo za vlaganja v digitalno preobrazbo in zeleni

prehod. Gre za podporni ukrep drugim politikam v Sloveniji in širše. Olajšava je določena v višini 40 % kvalificiranih vlaganj. Ta člen splošno določa, kaj se šteje za kvalificirana vlaganja, podrobneje in s ciljem jasnosti in nedvoumnosti bodo podrobnejše opredelitve določene s podzakonskim aktom. Ta člen določi podlago za podzakonski akt. Olajšava je določena kot splošna, kar pomeni, da jo lahko uveljavljajo vsi zavezanci.

K 8. členu

Sprememba 66. člena ZDoh-2 predvideva višjo olajšavo za donacije od veljavne (iz 0,3 % na 1 %). Zavezanec lahko uveljavlja zmanjšanje davčne osnove za znesek izplačil v denarju in v naravi za različne namene, in sicer le za izplačila prejemnikom, ki (če) so po posebnih predpisih ustanovljeni za opravljanje navedenih dejavnosti, kot nepridobitnih dejavnosti, do določenega zneska. Znesek se določi v odstotku od obdavčenega prihodka davčnega obdobja zavezanca. Sprememba predvideva, da zavezanec lahko uveljavlja predmetno olajšavo v višini 1 % obdavčenega prihodka davčnega obdobja zavezanca.

S spremembo drugega odstavka je predvidena širitev obsega olajšave, in sicer se višji znesek olajšave lahko uveljavlja tudi za športne namene.

Sprememba četrtega odstavka je v povezavi s spremembo prvega odstavka tega člena, in sicer se prilagodi odstotek 0,3 % v ustrezno višino.

Predlaga se črtanje sedmega odstavka, ker ima Slovenija že podlage za izmenjavo informacij z državami članicami EGP, ki hkrati niso države članice EU.

K 9. členu

S tem členom se predlaga sprememba 77. člena ZDoh-2, in sicer se v povezavi z znižanjem davčne stopnje zniža višina priznanih normiranih stroškov s 15 % na 10 %.

K 10. členu

S predlagano spremembo se črta določba zakona, po kateri se kot dividenda po poglavju III.6.3. zakona obdavčuje izplačana vrednost delnic ali deležev v primeru odsvojitve delnic ali deležev v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev družbe.

K 11. členu

S predlagano spremembo prvega odstavka 96. člena se določa, da se dohodnine ne plača od dobička iz kapitala, doseženega pri odsvojitvi kapitala po 15 letih imetništva, namesto dosedanjih 20 let.

K 12. členu

S predlagano dopolnitvijo prvega odstavka 109. člena ZDoh-2 se določa, da se zavezanec lahko odloči, da se njegovi dohodki iz kapitala in dohodki iz oddajanja premoženja v najem obdavčijo z dohodnino sintetično, tj. skupaj z vsemi dohodki fizičnih oseb, ki se všttevajo v letno davčno osnovo (tj. dohodek iz zaposlitve, dohodek iz dejavnosti, razen dohodka iz dejavnosti, če se davčna osnova od tega dohodka v davčnem letu ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti in iz prenosa premoženjske pravice ter drugi dohodki), po progresivnih davčnih stopnjah in ob upoštevanju davčnih olajšav.

S tem se zavezancem, ki na letni ravni dosegajo manjše zneske dohodka iz kapitala in dohodka iz oddajanja premoženja v najem – in bi bili, če bi bili ti dohodki vključeni v letno davčno osnovo, manj obdavčeni z dohodnino, kot pa je obdavčitev po proporcionalni stopnji, ki velja za tovrstni dohodek – omogoči, da so njihovi tovrstni dohodki manj obdavčijo z dohodnino. Pri tem gre za izbiro zavezanca, s katero mora na predpisan način seznaniti davčni organ.

Po predlogu se zavezanec ne more odločiti, da se le nekateri njegovi dohodki iz kapitala oziroma dohodki iz oddajanja premoženja v najem, ki jih je dosegel, obdavčijo z dohodnino sintetično, drugi pa ostanejo obdavčeni z dohodnino po proporcionalni stopnji kot končnim davkom.

Po predlogu se zavezanec lahko odloči, da se njegovi dohodki iz kapitala in dohodki iz oddajanja premoženja v najem obdavčijo z dohodnino sintetično, tudi če v letu ni dosegel dohodkov, ki se všttevajo v letno davčno osnovo tega leta.

Po predlogu izbira ne vpliva na način poročuna pozitivne in negativne razlike med vrednostjo kapitala ob odsvojitvi in vrednostjo kapitala v času pridobitve v letu, za katero se odmerja dohodnina ter prenosa v naslednje leto (drugi in tretji odstavek 97. člena ZDoh-2). Navedeno tudi pomeni, da neizkoriščeni del negativne izgube v letu, za katero se odmerja dohodnina, ne more zmanjšati vsote davčnih osnov od drugih vrst dohodkov, ki se všttevajo v letno davčno osnovo (tj. dividende, obresti, dohodki iz oddajanja premoženja v najem, dohodek iz zaposlitve, dohodek iz dejavnosti (ki se vštteva v letno davčno osnovo), dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti in iz prenosa premoženjske pravice ter drugi dohodki).

Predlagana sprememba sedmega odstavka je pogojena s spremembo 12. točke 44. člena ZDoh-2, in sicer s spremembo višine neobdavčenega dela, s katero se dodaja določitev neobdavčenega dela za poslovno uspešnost, poleg v višini 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji, tudi v višini 100 % povprečne plače delavca, vključno z nadomestili plače, delavca za zadnjih 12 mesecev pri delodajalcu, če je to za zavezanca ugodneje. S spremembo tega odstavka se ureja način vključitve v letno davčno osnovo za navedeni dodatno možnost neobdavčenega dela. V tem primeru se v letno davčno osnovo od plačila za poslovno uspešnost vštteva vsota tega dohodka, ki presega 100 % povprečne mesečne plače delavca pri delodajalcu, za leto, za katero se dohodnina odmerja, preračunane na leto, zmanjšana za sorazmerni del prispevkov za socialno varnost, ki jih mora na podlagi posebnih predpisov plačevati delojemalec, glede na delež teh dohodkov, ki se všttevajo v davčno osnovo.

K 13. členu

S predlagano spremembo prvega odstavka 111. člena ZDoh-2 se splošna olajšava s 3.500,00 eurov zvišuje na 7.500eurov letno. Navedena sprememba bo povzročila razbremenitev vseh zavezancev za dohodnino, ki dosegajo dohodke, ki se všttevajo v letno davčno osnovo.

Predlagani novi šesti odstavek 111. člena je v povezavi s predlagano spremembo 109. člena ZDoh-2, po kateri se bo zavezanec lahko odločil, da se njegovi dohodki iz kapitala in dohodki iz oddajanja premoženja v najem obdavčijo z dohodnino sintetično, tj. skupaj z vsemi dohodki fizičnih oseb, ki se všttevajo v letno davčno osnovo.

K 14. členu

V predlagano dopolnitvijo 112. člena ZDoh-2 se vzpostavlja osebna olajšava za rezidente, ki so dopolnili 70 let starosti v obliki zmanjšanja davčne osnove v višini 1.500 eurov letno.

K 15. členu

S predlagano spremembo tretjega odstavka 113. člena ZDoh-2, ki ureja posebno osebno olajšavo za dohodke rezidentov, ki imajo status dijaka ali študenta, za opravljeno delo na podlagi napotnice, se določa drugačen način določanja te olajšave. Odpravlja se določanje z vezavo na splošno olajšavo, pri čemer se višine te olajšave ne spreminja. Zvišanje in ohranitev vezanosti te olajšave s splošno olajšavo, ki se povečuje, ne bi sledilo njenemu namenu in bi dodatno izkrivljalo zaposlitveno sliko na trgu dela ter dodatno ugodnejše obravnavanje prekarnega dela. S tem se zagotovi tudi primerljivost navedene olajšave z drugimi olajšavami v ZDoh-2, ki so določene v absolutnem znesku.

K 16. členu

S spremembo 118. člena ZDoh-2 se ponovno uvaja avtomatsko usklajevanje zneskov olajšav in enačbe za določitev dodatne splošne olajšave.

K 17. členu

S predlagano spremembo prvega odstavka 122. člena ZDoh-2 se davčna stopnja v petem dohodninskem razredu zniža iz 50 % na 45 %.

S predlagano spremembo drugega in tretjega odstavka 122. člena ZDoh-2 se ponovno uvaja avtomatsko usklajevanje zneskov v lestvici za odmero dohodnine.

K 18. členu:

Predlagana sprememba je povezana s predlagano spremembo prvega odstavka 109. člena ZDoh-2, po kateri se bo zavezanec lahko odločil, da se njegovi dohodki iz kapitala in dohodki iz oddajanja premoženja v najem obdavčijo z dohodnino sintetično, tj. skupaj z vsemi dohodki fizičnih oseb, ki se všttevajo v letno davčno osnovo.

K 19. členu

Z dopolnitvijo tretjega odstavka 127. člena ZDoh-2 se zaradi dopolnitve 112. člena ZDoh-2, to je zaradi uvedbe osebne olajšave za starejše od 70. let, določi, da se pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz delovnega razmerja upošteva tudi ta nova osebna olajšava.

Sprememba trinajstega odstavka je povezana s spremembo pogojev za izključitev plačil za poslovno uspešnost, določenih z 12. točko 44. člena, iz davčne osnove. Odpravlja se pogoj enkratnega izplačila v davčnem letu, zato je treba urediti način izračuna akontacije v primerih, ko se poslovna uspešnost izplačuje v več delih oziroma večkrat v davčnem letu, s ciljem, da se akontacija dohodnine v čim večji možni meri uskladi z letno obveznostjo. Predlagana je enaka rešitev, ki je že uveljavljena za regres za letni dopust. Če se regres za letni dopust oziroma plačilo za poslovno uspešnost izplačuje v več delih oziroma večkrat v davčnem letu, se ob izplačilu naslednjega oziroma zadnjega dela regresa oziroma plačila za poslovno uspešnost ugotovi celotna višina regresa za letni dopust, ki se všteta v davčno osnovo, in izvrši morebitni izračun akontacije dohodnine ter morebitni poračun že plačane akontacije dohodnine od posameznih delov regresa za letni dopust oziroma plačil za poslovno uspešnost v davčnem letu

Predlog novega 16. odstavka 127. člena ZDoh-2 ureja primere, ko pri zavezancu, ki dosega pokojnino iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja ali poklicno pokojnino iz obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja, pri izračunavanju in plačevanju akontacije dohodnine v določenih primerih nastaja razkorak med odmerjeno akontacijo dohodnine na medletni ravni in letno odmero dohodnine. V primeru, ko zavezanec, ki dosega navedene dohodke s strani dveh ali več delodajalcev (večinoma gre za primere, ko zavezanci prejemajo dohodke iz naslova pokojnine tako iz Slovenije kot tudi iz tujine), se v primeru, ko gre za dohodke, ki jih izplačuje delodajalec, ki ni glavni delodajalec, akontacija dohodnine vedno izračuna in plača zaradi samega sistema akontiranja. Večini zavezancev, ki prejemajo dohodke iz naslova zgoraj navedenih pokojnin, se na letni ravni dohodnina ne odmeri. Zato se predlaga možnost, s katero se zavezancem, ki ocenijo, da bodo na letni ravni zavezani k višji dohodnini ali pa bodo zavezani k nižji oziroma ne bodo zavezani k plačilu dohodnine, omogoči možnost odločitve o tem, ali se jim akontacija dohodnine ob izplačilu dohodka oziroma na medletni ravni od dohodkov, ki jih prejemajo od delodajalca, ki ni glavni delodajalec, izračuna in plača po višji ali nižji stopnji ali pa se ne plača. O navedeni odločitvi mora zavezanec obvestiti davčni organ in izplačevalca dohodka, ki je plačnik davka, in sicer smiselno na način, določen v 286. členu pri čemer se smiselno upošteva določba 286. člena Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19, 66/19, 145/20 – odl. US in 203/20 – ZIUPOPVE).

K 20. členu

Z dopolnitvijo drugega odstavka 131. člena ZDoh-2 se zaradi dopolnitve 112. člena ZDoh-2, to je zaradi uvedbe osebne olajšave za starejše od 70. let, določi, da se pri izračunu akontacije dohodnine od drugega dohodka upošteva tudi ta nova osebna olajšava.

K 21. členu

Po predlogu se v zakon dodajata novo poglavje VII.A (posebna pravila v zvezi z uveljavljanjem odločitve zavezanca o vštevanju davčnih osnov od dohodkov iz kapitala in dohodkov iz oddajanja premoženja v najem v letno davčno osnovo) in novi a131.a člen. Vsebina predlaganega člena je povezana s predlagano dopolnitvijo prvega odstavka 109. člena zakona, ki omogoča, da se davčni zavezanec rezident lahko odloči, da se njegovi dohodki iz kapitala in dohodki iz oddajanja premoženja v najem obdavčijo z dohodnino sintetično. Zavezanec, ki se odloči za to možnost:

- to odločitev uveljavlja v ugovoru zoper informativni izračun dohodnine, z vložitvijo dopolnjenega informativnega izračuna v 15 dneh od vročitve informativnega izračuna, ki se šteje za njegovo napoved za odmero dohodnine;
- to odločitev, če mu informativni izračun ni bil vročen do 15. junija tekočega leta za preteklo leto, uveljavlja z vložitvijo napovedi za odmero dohodnine do 31. julija;
- te odločitve ne more uveljavljati z vložitvijo davčne napovedi za odmero dohodnine na podlagi samoprijave iz 63. člena Zakona o davčnem postopku.

Podatki o dohodkih iz kapitala in dohodkih iz oddajanja premoženja v najem ne bodo vključeni v informativne izračune dohodnine zavezancev, temveč jih bodo tisti zavezanci, ki bodo uveljavljali to možnost, vključili v dopolnjen informativni izračun. Minister, pristojen za finance bo predpisal razširjen obrazec informativnega izračuna in obrazec napovedi za odmero dohodnine za namene uveljavljanja te odločitve. Za akontacijo dohodnine, ki se odšteje od dohodnine, odmerjene za posamezno davčno leto, se bo štela dohodnina, izračunana od dohodkov iz kapitala in dohodkov iz oddajanja premoženja v najem z obračunom davčnega odtegljaja (in ustrezno poračunana v primeru uveljavljanja dejanskih stroškov od dohodkov iz oddajanja premoženja v najem), ali izračunana v odločbi davčnega organa, izdani na podlagi napovedi zavezanca. Zavezanec bo uveljavljal odbitek davka, plačanega v tujini od dohodkov iz kapitala in dohodkov iz oddajanja premoženja v najem, kot je določeno z zakonom, ki ureja davčni postopek. V primerih, ko bo davčni organ razveljavil začasno odločbo iz četrtega odstavka 328. člena Zakona o davčnem postopku (tj. odločbo, izdano v primeru, ko zavezanec v roku ni predložil dokazil glede davčne obveznosti izven Republike Slovenije) in jo nadomestil z novo odločbo, bo z novo odločbo nadomestil tudi odločbo o odmeri dohodnine, ki bo vsebovala podatke iz razveljavljene odločbe.

K 22. členu

S predlagano spremembo prvega odstavka 132. člena ZDoh-2 se spreminja višina stopnje dohodnine od dohodka iz kapitala (tj. od obresti, dividend in dobička iz kapitala). Po predlogu se dohodnina od dohodka iz kapitala izračuna in plača od davčne osnove, ugotovljene v skladu z določbami III.6. poglavja (dohodek iz kapitala) zakona, po 25-odstotni stopnji (op.: po veljavnem ZDoh-2 je stopnja 27,5 %), in se tako kot doslej šteje kot dokončen davek.

S predlagano spremembo drugega odstavka je zaradi spremembe 96. člena ZDoh-2 treba črtati 3. točko, saj je zaradi navedene spremembe, ki predvideva spremembo na področju obdobja imetništva kapitala, od katerega se dohodnine ne plača iz 20 na 15 let, ta postala nepotrebna.

K 23. členu

S predlagano spremembo 135.č člena ZDoh-2 se spreminja višina stopnje dohodnine od dohodka iz oddajanja premoženja v najem. Po predlogu se dohodnina od dohodka iz oddajanja premoženja v najem izračuna in plača od davčne osnove, ugotovljene v skladu z določbami III.5.1. poglavja (dohodek iz oddajanja premoženja v najem) ZDoh-2, po 15-odstotni stopnji (op.: po veljavnem ZDoh-2 je stopnja 27,5 %), in se tako kot doslej šteje kot dokončen davek.

K 24. členu

S to prehodno določbo se v prehodnem obdobju uvaja postopno dvigovanje splošne olajšave na določeno višino s prvim odstavkom 111. člena. Določa se triletno prehodno obdobje, in sicer za davčno leto 2022, v katerem bo splošna olajšava znašala 4.500 eurov, za davčno leto 2023, v katerem bo splošna olajšava znašala 5.500 eurov, ter za davčno leto 2024, v katerem bo splošna olajšava znašala 6.500 eurov. Na ciljno višino 7.500 eurov se bo prešlo v davčnem letu 2024.

K 25. členu

S to prehodno določbo se določa prvo uskladitev olajšav ter lestvice za odmero dohodnine v skladu s spremenjenim 118. členom zakona, s katerim se določa način usklajevanja davčnih olajšav in zneska skupnega dohodka za določitev dodatne splošne olajšave, ter v skladu s spremenjenim 122. členom zakona. Prva uskladitev se bo opravila za davčno leto 2023, in sicer najpozneje v decembru 2022.

Z drugim odstavkom se določa drugačno ureditev glede prve uskladitve po spremenjenih pravilih usklajevanja za znesek splošne olajšave. Za znesek splošne olajšave se bo prva uskladitev po spremenjenem 118. členu zakona opravila za davčno leto 2025, in sicer najpozneje v decembru 2024. Ta odstop je potreben zaradi postopnega dvigovanja višine splošne olajšave v prehodnem obdobju določenem v 25. členu tega zakona.

K 26. členu

S prvim odstavkom tega člena se določata uveljavitev in začetek uporabe tega zakona. Zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne za davčno leto, ki se začne 1. januarja 2022, ter naslednja davčna leta.

Z drugim odstavkom tega člena se določa uporaba Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11 – ZUKD-1, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19 in 66/19), veljavnega do začetka veljavnosti tega zakona, še do začetka uporabe tega zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

23. člen

(dohodki iz naslova obveznega pokojninskega, invalidskega in zdravstvenega zavarovanja)

Dohodnine se ne plača od:

1. dohodkov, ki jih v obliki povračil stroškov, storitev ali drugih ugodnosti v naravi prejmejo upravičenci na podlagi obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja in zdravstvenega zavarovanja, razen dohodkov, ki predstavljajo redni dohodek na podlagi navedenega zavarovanja;
2. invalidnine, invalidskega dodatka in dodatka za posebno invalidnost po zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju;
3. varstvenega dodatka k pokojnini po zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju;
4. dodatka za pomoč in postrežbo po zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

25. člen

(dohodki v zvezi z izobraževanjem)

Dohodnine se ne plača od:

1. štipendije in drugih prejemkov, izplačanih osebi, ki je vpisana kot učenec, dijak ali študent za polni učni ali študijski čas, v zvezi z izobraževanjem ali usposabljanjem na podlagi posebnih predpisov, in sicer iz proračuna ali sklada, ki je financiran iz proračuna (razen kadrovskih štipendij) in od navedenih prejemkov, ki jih financira tuja država ali mednarodna organizacija oziroma izobraževalna, kulturna ali znanstveno-raziskovalna ustanova, razen prejemkov, ki so prejeti kot nadomestilo za izgubljeni dohodek ali v zvezi z opravljanjem dela oziroma storitev;
2. prejemkov, izplačanih za kritje šolnine in stroškov prevoza ter bivanja osebi, ki je vpisana kot učenec, dijak ali študent za polni učni ali študijski čas, ki jih izplača ustanova, ustanovljena z namenom štipendiranja, ki ni povezana oseba ali sedanji, prejšnji ali bodoči delodajalec prejemnika ali osebe, ki je povezana s prejemnikom;
3. prejemkov v obliki regresiranja oziroma subvencioniranja študentske prehrane, mesečnih vozovnic za prevoze učencev, dijakov in študentov, ki se šolajo izven kraja bivanja, varstva in vzgoje v vrtcih in drugih podobnih pomoči, ki se v skladu z zakonom o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, zakona o visokem šolstvu, zakona o osnovni šoli ter zakona o vrtcih financirajo iz proračuna države ali samoupravne lokalne skupnosti.

43. člen

(vrednotenje bonitet in vštetevanje v davčno osnovo)

(1) Znesek bonitete se praviloma določa na podlagi primerljive tržne cene. Če primerljive tržne cene ni mogoče določiti, se znesek bonitete določi na podlagi stroška, ki je nastal pri delodajalcu v zvezi z zagotavljanjem bonitete, če ni s tem zakonom drugače določeno. Tako ugotovljena boniteta se zmanjša za plačila, ki jih delojemalec plača delodajalcu v zvezi z zagotavljanjem določene bonitete, če ni s tem zakonom drugače določeno.

(2) Če delodajalec zagotovi delojemalcu osebno motorno vozilo za privatne namene, se ne glede na dejansko uporabo vozila za privatne namene in ne glede na način, kako je delodajalec pridobil vozilo, v davčno osnovo delojemalca všteta 1,5% nabavne vrednosti vozila mesečno, za vsak začetni koledarski mesec uporabe vozila. V nabavno vrednost vozila se, ne glede na način pridobitve vozila, všteta davek na dodano vrednost. Nabavna vrednost vozila, ki se upošteva pri izračunu davčne osnove, se v drugem letu zniža za 15% in v naslednjih letih do vključno četrtega leta še vsako leto za 15%, v petem letu se zniža še za 10% in v naslednjih letih do vključno osmega leta še vsako leto za 10%, v vseh naslednjih letih je enaka 10%. Če delojemalec mesečno prevozi manj kot 500 km v privatne namene, se nabavna vrednost, ugotovljena na način določen v prejšnjem stavku, zmanjša

za 50%. Če delodajalec zagotovi gorivo za privatno uporabo vozila, se davčna osnova mesečno poveča za 25%. Boniteta se ne ugotavlja v primeru uporabe osebnega vozila zaradi izvajanja ukrepov varovanja, ki jih izvaja policija v skladu z zakonom o policiji.

(2.a) Če delodajalec zagotovi delojemalcu osebno motorno vozilo na električni pogon za privatne namene, se ne glede na dejansko uporabo vozila za privatne namene in ne glede na način, kako je delodajalec pridobil vozilo, v davčno osnovo delojemalca ne glede na prvi stavek drugega odstavka tega člena všteva 0,3% nabavne vrednosti vozila mesečno, za vsak začetni koledarski mesec uporabe vozila, če vrednost ob pridobitvi vozila, vključno z davkom na dodano vrednost, ne presega 60.000 eurov. Če nabavna vrednost ob pridobitvi vozila, vključno z davkom na dodano vrednost, presega 60.000 eurov, se za presežni del nabavne vrednosti davčna osnova delojemalca določa na način iz drugega odstavka tega člena

(3) Če delodajalec delojemalcu zagotovi nastanitev s plačilom najemnine ali brez plačila najemnine in vrednosti bonitete za nastanitev delojemalca ni mogoče določiti v višini tržne vrednosti ali v višini stroškov delodajalca, se vrednost bonitete določi mesečno v višini 0,6% tržne vrednosti premoženja, s katerim se zagotavlja nastanitev delojemalca, na dan obračuna bonitete.

(4) Če delodajalec delojemalcu zagotovi pravico do nakupa oziroma pridobitve delnic po znižani vrednosti ali pravico do pridobitve drugega premoženja, se boniteta ugotavlja na dan, ko je pravica izvršena oziroma na dan, ko je delojemalec pridobil delnice ali kako drugo vrsto premoženja. Če delojemalec odsvoji pravico do nakupa delnic ali do pridobitve drugega premoženja, se boniteta ugotavlja na dan odsvojitve navedene pravice.

(5) Če delodajalec delojemalcu zagotovi posojilo brez obresti ali z obrestno mero, ki je nižja od tržne, se boniteta določi na podlagi tržne obrestne mere. Za tržno obrestno mero se šteje priznana obrestna mera, ki jo določi minister, pristojen za finance, na podlagi zakona, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb za potrebe določanja obresti med povezanimi osebami.

44. člen

(dohodek iz delovnega razmerja, ki se ne všteva v davčno osnovo)

(1) V davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja se ne vtevajo:

1. obvezni prispevki za socialno varnost, ki jih je na podlagi posebnih predpisov dolžan plačevati delodajalec;

2. premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki jih za račun delojemalca zavarovanca plačuje delodajalec izvajalcu pokojninskega načrta s sedežem v Sloveniji ali v drugi državi članici EU, po pokojninskem načrtu, ki je odobren in vpisan v poseben register v skladu s predpisi, ki urejajo prostovoljno dodatno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, vendar največ do zneska, ki je enak 24% obveznih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za delojemalca – zavarovanca in ne več kot 2.390 eurov letno. Glede uskladitve premije, ki se ne všteva v davčno osnovo in načina objave usklajenih zneskov premije, se uporablja 118. člen tega zakona;

3. povračila stroškov v zvezi z delom, kot so prehrana med delom, stroški prevoza na delo in z dela in terenski dodatek, pod pogoji in do višin, ki jih določi vlada, nadomestilo za ločeno življenje do višine, ki jo določi vlada, ter mesečni pavšalni znesek za pokrivanje stroškov pri opravljanju funkcije v zvezi z delom v volilni enoti v skladu z zakonom, ki ureja poslance;

4. povračila stroškov v zvezi s službenim potovanjem, kot so:

a) dnevnic,

b) povračilo stroškov prevoza vključno s povračilom stroškov za uporabo delojemalčevega osebnega vozila za službene namene (kilometrini),

c) povračilo stroškov za prenočišče,

pod pogoji in do višin, ki jih določi vlada. Povračilo stroškov po tej točki se lahko določi ločeno ali v skupnih zneskih;

4.a povračilo stroškov delojemalcu za plačane premije za individualno zdravstveno zavarovanje z medicinsko asistenco v tujini, kadar gre za zavarovanje, ki velja v vseh državah sveta, in kadar:

- je sklenitev takega zavarovanja vezana le na opravljanje službenih nalog na službenem

potovanju v tujini ali začasni napotitvi na delo v tujino,

- je povračilo stroškov sklenitve takega zavarovanja na voljo vsem delojemalcem, ki službeno potujejo v tujino ali so začasno napoteni na delo v tujino, in

- tako zavarovanje krije nujno pomoč, prevoze in storitve (zavarovanje je sklenjeno za najnižji obseg tveganja/pravic oziroma najnižjo višino kritja);

4.b povračila stroškov v zvezi z začasno napotitvijo na delo v tujino:

- povračilo stroškov prehrane za vsak delovni dan v času napotitve:

a) ki traja neprekinjeno do največ 30 dni ali 90 dni za napotene, ki opravljajo poklic voznika v mednarodnem cestnem prometu, do višine in pod pogoji, določenimi v skladu s 4. točko prvega odstavka tega člena za povračilo stroškov prehrane na službeni poti,

b) ki traja neprekinjeno nad 30 dni ali 90 dni za napotene, ki opravljajo poklic voznika v mednarodnem cestnem prometu, do višine in pod pogoji, določenimi v skladu s 3. točko prvega odstavka tega člena za povračilo stroškov prehrane med delom, povečane za 80 % glede na višino, ki jo določi vlada;

- povračilo stroškov prevoza vključno s povračilom stroškov za uporabo delojemalčevega osebnega vozila za službene namene (kilometrini):

a) za prevoz med običajnim prebivališčem v času napotitve in mestom opravljanja dela v kraju napotitve do višine in pod pogoji, določenimi v skladu s 3. točko prvega odstavka tega člena za povračilo stroškov prevoza na delo in z dela,

b) za prevoz v kraj napotitve ob začetku napotitve in za prevoz iz kraja napotitve ob koncu napotitve do višine in pod pogoji, določenimi v skladu s 4. točko prvega odstavka tega člena za povračilo stroškov prevoza na službenem potovanju;

- povračilo stroškov za prenočišče na začasni napotitvi, ki traja neprekinjeno do največ 90 dni, do višine in pod pogoji, določenimi v skladu s 4. točko prvega odstavka tega člena za povračilo stroškov za prenočišče na službeni poti, pri čemer se izključuje uporaba 3. točke prvega odstavka tega člena v zvezi s povračilom stroškov za prenočišče.

5. vrednost uniform in osebnih zaščitnih delovnih sredstev, vključno s stroški za njihovo vzdrževanje, pod pogojem, da so določene s posebnimi predpisi;

6. nadomestilo za uporabo lastnega orodja, naprav in predmetov (razen osebnih vozil), potrebnih za opravljanje dela na delovnem mestu, pod pogojem, da so določena s posebnimi predpisi ali na podlagi kolektivne pogodbe oziroma notranjega akta delodajalca, da gre za sredstva, ki so značilna, nujna in običajna za opravljanje določenega dela, in pod pogojem, da je delodajalec določil navedeno nadomestilo na podlagi izračuna realnih stroškov in zato le-ta predstavlja utemeljen in razumen znesek – do višine 2% mesečne plače delojemalca, vendar ne več kot do višine 2% povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji;

7. jubilejna nagrada za skupno delovno dobo ali za skupno delovno dobo pri zadnjem delodajalcu, odpravnina ob upokojitvi in enkratna solidarnostna pomoč do višine, ki jo določi vlada;

8. plačila vajencem, dijakom in študentom za obvezno praktično delo, do višine, ki jo določi vlada;

9. odpravnina zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi, ki je določena kot pravica iz delovnega razmerja in izplačana pod pogoji, ki jih določa Zakon o delovnih razmerjih, v višini odpravnine, kot je določena zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnih razlogov ali iz razloga nesposobnosti ki jo je delodajalec dolžan izplačati na podlagi Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13), vendar največ do višine desetih povprečnih mesečnih plač zaposlenih v Sloveniji. Za odpravnino iz prejšnjega stavka se ne šteje odpravnina zaradi odpovedi vsake naslednje pogodbe o zaposlitvi pri istem delodajalcu ali pri osebi, ki je z delodajalcem povezana oseba in odpravnina, izplačana delojemalcu, ki je z delodajalcem povezana oseba;

10. nadomestilo za uporabo lastnih sredstev pri delu na domu v skladu s predpisi, ki urejajo delovna razmerja, pod pogojem, da je določeno s posebnimi predpisi ali na podlagi kolektivne pogodbe oziroma notranjega akta delodajalca, da gre za sredstva, ki so značilna, nujna in običajna za opravljanje določenega dela, in pod pogojem, da je delodajalec določil navedeno nadomestilo na podlagi izračuna realnih stroškov in zato le-ta predstavlja utemeljen in razumen znesek – do višine 5% mesečne plače delojemalca, vendar ne več kot do višine 5% povprečne mesečne plače

zaposlenih v Sloveniji. Dejanske stroške je mogoče uveljavljati na podlagi dokazil;

11. odpravnina zaradi prenehanja pogodbe o zaposlitvi za določen čas, ki je določena kot pravica iz delovnega razmerja in izplačana pod pogoji, ki jih določa Zakon o delovnih razmerjih, v višini odpravnine, ki jo je delodajalec dolžan izplačati na podlagi Zakona o delovnih razmerjih, vendar največ do višine treh povprečnih mesečnih plač zaposlenih v Sloveniji. Za odpravnino iz prejšnjega stavka se ne šteje odpravnina zaradi prenehanja vsake naslednje pogodbe o zaposlitvi za določen čas pri istem delodajalcu ali pri osebi, ki je z delodajalcem povezana oseba in odpravnina, izplačana delojemalcu, ki je z delodajalcem povezana oseba;

12. del plače za poslovno uspešnost po zakonu, ki ureja delovna razmerja, ali vsebinsko primerljiv dohodek iz tujine, izplačan enkrat v koledarskem letu vsem upravičenim delavcem hkrati, če:

- imajo vsi delavci pri delodajalcu pravico do izplačila dela plače za poslovno uspešnost in so pravica do izplačila dela plače za poslovno uspešnost ter merila za njegovo izplačilo določeni v splošnem aktu delodajalca, s katerim so delavci vnaprej seznanjeni, ali

- je s kolektivno pogodbo dogovorjena možnost izplačila dela plače za poslovno uspešnost po merilih, dogovorjenih v tej kolektivni pogodbi ali dogovorjenih na način ali na podlagi te kolektivne pogodbe,

in sicer do višine 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji. Šteje se, da imajo pravico do dela plače za poslovno uspešnost vsi delavci pri delodajalcu, če so pogoji za pridobitev pravice do dela plače za poslovno uspešnost s splošnim aktom delodajalca določeni enotno za vse delavce;

13. regres za letni dopust, ki je določen kot pravica iz delovnega razmerja v skladu z zakonom, ali vsebinsko primerljiv dohodek iz tujine, in sicer do višine 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji.

(2) Pri določanju višin povračil stroškov v zvezi z delom in dohodkov, ki jih v skladu s 3., 4., 7. in 8. točko prvega odstavka tega člena določi vlada, se kot podlago upošteva raven posameznih navedenih pravic delojemalcev, določena z zakoni in s kolektivnimi pogodbami na ravni države. Če delodajalec izplačuje navedena povračila stroškov v zvezi z delom in dohodke, ki so višji od zneskov, ki jih za navedena povračila in dohodke določi vlada, se znesek posameznega povračila oziroma dohodka v delu, ki presega znesek, določen s strani vlade, všteva v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja.

(3) Pri določanju zneska povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji, navedenega v 6., 9., 10., 11., 12. in 13. točki prvega odstavka tega člena, se upošteva zadnji podatek Statističnega urada Republike Slovenije.

(4) Če delodajalec izplačuje dohodke iz 2., 6., 9., 10., 11., 12. in 13. točke prvega odstavka in drugega odstavka tega člena v višini, ki presega znesek, naveden v navedenih točkah in odstavkih kot neobdavčen, se znesek posameznega dohodka v delu, ki presega znesek, ki je določen kot neobdavčen, všteva v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja.

(5) Za napotene, ki opravljajo poklic voznika v mednarodnem cestnem prometu, se za posamezno napotitev za potrebe 4.b točke prvega odstavka tega člena šteje opravljanje delovnih nalog voznika v mednarodnem cestnem prometu v okviru ene odsotnosti s sedeža delodajalca oziroma drugega mesta delodajalca, na katerem se vozniki pri delodajalcu običajno vključijo v organiziran delovni proces delodajalca.

61.a člen

(olajšava za zaposlovanje)

(1) Zavezanec, ki na novo zaposli osebo, mlajšo od 26 let, ali osebo, starejšo od 55 let, ki je bila pred zaposlitvijo vsaj šest mesecev prijavljena v evidenci brezposelnih oseb pri Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje in v obdobju zadnjih 24 mesecev ni bila zaposlena pri tem zavezancu ali njegovi povezani osebi, lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini 45% izplačane plače te osebe.

(2) Zavezanec lahko uveljavlja olajšavo po prvem odstavku tega člena, če zaposli osebe iz prvega odstavka tega člena za nedoločen čas na podlagi pogodbe o zaposlitvi v skladu s predpisi o delovnih

razmerjih. Olajšava se lahko uveljavlja za prvih 24 mesecev zaposlitve teh oseb v davčnem letu zaposlitve in naslednjih davčnih letih glede na izplačane plače tem osebam v posameznem davčnem letu.

(3) Zavezanec lahko uveljavlja olajšavo v skladu s tem členom le, če poveča skupno število zaposlenih delavcev v davčnem letu, v katerem na novo zaposli delavca, za katerega uveljavlja olajšavo, pri čemer se kot povečanje števila zaposlenih delavcev šteje, če je število zaposlenih delavcev na zadnji dan davčnega leta višje, kot je povprečje 12 mesecev v tem davčnem letu in manj mesecih, če je bilo to obdobje krajše. Pri ugotavljanju povečanja števila zaposlenih delavcev se zaposleni za delovni čas, krajši od polnega časa, upoštevajo sorazmerno, pri čemer se zaposleni za določen čas ne upoštevajo.

(4) Olajšava po tem členu se lahko prenese na novega zasebnika oziroma novo pravno osebo oziroma prevzemno pravno osebo, če so izpolnjeni pogoji iz četrtega in devetega odstavka 51. člena tega zakona. Šteje se, da je olajšavo prevzel novi zasebnik oziroma nova pravna oseba oziroma prevzemna pravna oseba, pod pogoji kot bi veljali, če do prenehanja ne bi prišlo.

(5) Olajšava po tem členu se izključuje z olajšavo za zaposlovanje invalidov po tem zakonu in z olajšavami za zaposlovanje po Zakonu o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2015 (Uradni list RS, št. 87/09).

64. člen

(olajšava za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju)

Zavezanec, ki sprejme vajenca, dijaka ali študenta po učni pogodbi za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju, lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini plačila tej osebi, vendar največ v višini 20% povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji za vsak mesec izvajanja praktičnega dela posamezne osebe v strokovnem izobraževanju.

66. člen

(olajšava za donacije)

(1) Zavezanec lahko uveljavlja znižanje davčne osnove za znesek izplačil v denarju in v naravi za humanitarne, invalidske, socialno-varstvene, dobrodelne, znanstvene, vzgojno-izobraževalne, zdravstvene, športne, kulturne, ekološke, religiozne in splošnokoristne namene, in sicer le za takšna izplačila rezidentom Slovenije in rezidentom drugih držav članic EU, razen poslovnim enotam rezidentov držav članic EU, ki se nahajajo izven držav članic EU, ki so po posebnih predpisih ustanovljeni za opravljanje navedenih dejavnosti, kot nepridobitnih dejavnosti, do zneska, ki ustreza 0,3% obdavčenega prihodka zavezanca v davčnem letu.

(2) Zavezanec lahko uveljavlja, poleg znižanja davčne osnove po prvem odstavku tega člena, dodatno znižanje davčne osnove do zneska, ki ustreza 0,2% obdavčenega prihodka zavezanca v davčnem letu, za znesek izplačil v denarju in v naravi za kulturne namene in za takšna izplačila prostovoljnemu društvu, ustanovljenim za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki delujejo v javnem interesu za te namene in sicer le za takšna izplačila rezidentom Slovenije in rezidentom drugih držav članic EU, razen poslovnim enotam rezidentov držav članic EU, ki se nahajajo izven držav članic EU, ki so po posebnih predpisih ustanovljeni za opravljanje navedenih dejavnosti, kot nepridobitnih dejavnosti.

(3) (črtan)

(4) Za znesek, ki ustreza 0,3% obdavčenega prihodka zavezanca v davčnem letu iz prvega odstavka tega člena, in za znesek, ki ustreza 0,2% obdavčenega prihodka zavezanca v davčnem letu iz drugega odstavka tega člena, se šteje znesek vseh izplačil v celotnem davčnem letu.

(5) Zavezanec lahko za znesek, ki presega znesek znižanja davčne osnove po tem členu za namene in izplačila po drugem odstavku tega člena, znižuje davčno osnovo v naslednjih treh davčnih letih skupaj z znižanjem davčne osnove za te namene za tekoče davčno leto, vendar skupaj ne več, kot je določeno v prvem in drugem odstavku tega člena, in največ v višini davčne osnove.

(6) Zavezanec lahko uveljavlja olajšavo za donacije v skladu s prvim in drugim odstavkom tega člena tudi če gre za izplačila v države članice Evropskega gospodarskega prostora (v nadaljnjem besedilu: EGP), ki hkrati niso države članice EU.

(7) Ne glede na prvi, drugi in šesti odstavek tega člena davčnih olajšav ni mogoče uveljavljati za izplačila v države, s katerimi ni zagotovljena izmenjava informacij, ki bi omogočala spremljanje teh izplačil. Sklep o določitvi seznama držav objavi minister, pristojen za finance, v Uradnem listu Republike Slovenije.

77. člen (davčna osnova)

(1) Davčna osnova je dohodek iz oddajanja premoženja v najem, zmanjšan za normirane stroške v višini 15% od dohodka, doseženega z oddajanjem premoženja v najem.

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena, lahko zavezanec namesto normiranih stroškov uveljavlja dejanske stroške vzdrževanja premoženja, ki ohranja uporabno vrednost premoženja (v nadaljnjem besedilu: dejanski stroški vzdrževanja), če jih v času oddajanja premoženja v najem za navedeno premoženje plačuje sam. Dejanski stroški vzdrževanja se priznajo na podlagi računov. Minister, pristojen za finance, lahko podrobneje določi dejanske stroške vzdrževanja za namene tega člena.

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena, je davčna osnova od dohodka, ki ga zavezanec doseže z oddajanjem kmetijskega ali gozdnega zemljišča v najem, dosežen dohodek.

(4) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena, je davčna osnova od dohodka, ki ga najemnik doseže z oddajanjem premoženja v podnajem, dohodek, dosežen na podlagi podnajema, zmanjšan za najemnino in drugo nadomestilo, ki ga navedeni najemnik plačuje za najem tega premoženja.

(5) Davčna osnova se pri vzajemnem oddajanju premoženja v najem določi za vsako stran posebej, in sicer glede na primerljivo tržno ceno najemnine od premoženja, ki ga fizična oseba odda v najem, upošteva stroške po prvem in drugem odstavku tega člena.

(6) Zavezanec lahko kot dejanske stroške vzdrževanja iz drugega odstavka tega člena uveljavlja tudi dejansko porabljena sredstva rezervnega sklada za vzdrževanje večstanovanjske stavbe. Zavezancu se prizna znesek njemu pripisanih porabljenih sredstev rezervnega sklada, ki so bila vplačana v zvezi z nepremičnino, oddano v najem, in sicer na podlagi obvestila upravnika, ki nastale stroške vzdrževanja porazdeli med etažne lastnike po vnaprej določenih kriterijih in sestavi razdelilnik oziroma obračun teh stroškov.

90. člen (dividende)

(1) Dividende po tem poglavju so dividende in drugi dohodki, doseženi na podlagi lastniškega deleža.

(2) Za lastniški delež po prvem odstavku tega člena se šteje vsak delež, ki ga ima fizična oseba (v nadaljnjem besedilu: imetnik deleža) na podlagi vloženi sredstev v gospodarski družbi, zadruzi in drugih oblikah organiziranja, vključno s premoženjskim vložkom tihega družbenika v podjetje nosilca tihe družbe in premoženjskim vložkom fizične osebe v katerokoli drugo obliko organiziranja, ki ima pretežno naravo lastniškega kapitala (v nadaljnjem besedilu: plačnik).

(3) Kot dividenda se po tem poglavju obdavčuje vsaka razdelitev dohodka imetniku deleža iz premoženja plačnika oziroma povezane osebe (po tem zakonu ali zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb) plačnika na podlagi njegovega lastniškega deleža v plačniku, ki ne predstavlja zmanjšanja njegovega lastniškega deleža, vključno z razdelitvijo v obliki delnic ali zamenljivih obveznic ter pripisom dobička kapitalskemu deležu družbenika. (delno razveljavljen)

(4) Kot dividende se po tem poglavju obdavčuje tudi:

1. prikrito izplačilo dobička, določeno v zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb;
2. dobiček, ki se razdeli v zvezi z dolžniškimi vrednostnimi papirji, ki zagotavljajo udeležbo v dobičku plačnika;
3. dohodek, ki ga zavezanec doseže na podlagi delitve dobička, čistega dobička ali prihodkov

investicijskega sklada, ki niso zajeti z 81. členom tega zakona;

4. vrednost vrnjenega naknadnega vplačila družbeniku, ki ga je vplačal po ustanovitvi družbe v skladu z določili družbene pogodbe, v delu, ki presega vplačano vrednost. Če naknadnega vplačila družbenik ni vplačal in je pravico do njegovega vračila pridobil s pridobitvijo deleža, se obdavčuje vrednost vrnjenega naknadnega vplačila družbeniku, v delu, ki presega:

- vplačano vrednost naknadnega vplačila ali
- nabavno vrednost pridobljenega deleža, kadar je ta manjša od vplačane vrednosti naknadnega vplačila;

5. dodatno naknadno izplačilo zavezancu, ki je odsvojil delež iz III.6.3. poglavja tega zakona, v zvezi z odsvojitvijo deleža, ki ga izplača pridobitelj deleža in je odvisno od meril uspešnosti poslovanja družbe v prihodnosti, določenih v pogodbi o odsvojitvi deleža;

6. izplačana vrednost delnic ali deležev v primeru odsvojitve delnic ali deležev v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev družbe, razen v primeru, ko družba pridobiva lastne delnice na organiziranem trgu. Davčni zavezanec lahko v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, uveljavlja zmanjšanje izplačane vrednosti za nabavno vrednost odsvojenih delnic ali deležev, ki se določi v skladu z 98. členom tega zakona. Če je davčni zavezanec delnice ali deleže družbe pridobival na različne datume, se šteje, da je odsvojil zadnje pridobljene delnice ali deleže. Odsvojitve delnic ali deležev po tej točki ne šteje za odsvojitve kapitala po poglavju III.6.3. tega zakona.

96. člen (oprostitev)

(1) Dohodnine se ne plača od dobička iz kapitala, doseženega pri odsvojitvi kapitala po 20 letih imetništva.

(2) Dohodnine se ne plača tudi od dobička iz kapitala, doseženega pri:

1. prvi odsvojitvi delnic ali deleža v kapitalu, pridobljenega v procesu lastninskega preoblikovanja podjetij v skladu s predpisi, ki urejajo lastninsko preoblikovanje podjetij. Za prvo odsvojitve se šteje tudi prva odsvojitve podedovanih delnic ali deleža v kapitalu, ki jih je zapustnik pridobil v procesu lastninskega preoblikovanja podjetij v skladu s predpisi, ki urejajo lastninsko preoblikovanje podjetij;

2. odsvojitvi stanovanja ali stanovanjske hiše – ki ima največ dve stanovanji, s pripadajočim zemljiščem – v katerem je imel zavezanec prijavljeno stalno prebivališče in ga je imel v lasti ter je tam dejansko bival vsaj zadnja tri leta pred odsvojitvijo; če je zavezanec stanovanje ali stanovanjsko hišo uporabljal v zvezi z opravljanjem dejavnosti ali ga je oddajal v najem, se za odsvojitve kapitala po tej točki ne šteje odsvojitve tistega dela stanovanja ali stanovanjske hiše, ki ga je zavezanec uporabljal v zvezi z opravljanjem dejavnosti (pod pogojem, da je stanovanje ali stanovanjska hiša oziroma njun del v poslovnih knjigah prikazano kot sredstvo za potrebe dejavnosti) ali ga je oddajal v najem;

3. odsvojitvi investicijskih kuponov, ki jih je imetnik pridobil z zamenjavo delnic pooblaščne investicijske družbe, ali delnic investicijske družbe, ki je nastala iz pooblaščne investicijske družbe – v postopku obveznega preoblikovanja pooblaščne investicijske družbe ali investicijske družbe, ki je nastala iz pooblaščne investicijske družbe, v vzajemni sklad, ali v postopku obvezne oddelitve dela sredstev pooblaščne investicijske družbe v vzajemni sklad, in sicer v roku in po predpisih, ki urejajo to področje – pod pogojem, da so bile te delnice pridobljene v procesu lastninskega preoblikovanja podjetij v skladu s predpisi, ki urejajo lastninsko preoblikovanje podjetij;

4. odsvojitvi dolžniških vrednostnih papirjev;

5. odsvojitvi deleža, pridobljenega na podlagi naložb tveganega kapitala (naložb v obliki povečanja osnovnega kapitala družbe z vložki zavezanca ali ustanovitve gospodarske družbe) v družbi tveganega kapitala, ki je ustanovljena v skladu z zakonom, ki ureja družbe tveganega kapitala, če je imela ta družba status družbe tveganega kapitala skozi celotno obdobje imetništva takega deleža zavezanca; o tem ali gre za odsvojitve kapitala po tej točki, odloči davčni organ na podlagi priglasitve odsvojitve pri davčnem organu. Ta točka se za zavezanca, ki je pridobil delež v družbi tveganega kapitala v času odobrene sheme državne pomoči za tvegani kapital in izpolnjuje pogoje po tej točki,

uporablja do odsvojitve tega deleža.

(3) Izguba, ki jo zavezanec doseže pri odsvojitvi kapitala iz prvega in drugega odstavka tega člena, ne zmanjšuje davčne osnove od dobička iz kapitala.

(4) V čas prijavljenega stalnega prebivališča iz 2. točke drugega odstavka tega člena se pri državljanu države članice EU oziroma EGP, ki ni Slovenija, šteje tudi čas prijavljenega začasnega prebivališča v stanovanju ali stanovanjski hiši.

109. člen

(letna davčna osnova rezidenta)

(1) Letna davčna osnova od dohodkov rezidenta, pridobljenih v davčnem letu, je vsota davčnih osnov od dohodka iz zaposlitve, dohodka iz dejavnosti, razen dohodka iz dejavnosti, če se davčna osnova od tega dohodka v davčnem letu ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti in iz prenosa premoženjske pravice ter drugih dohodkov, vključno s povečanji in zmanjšanji, določenimi pri posamezni vrsti dohodka.

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena, se letna davčna osnova od dohodkov iz kmetijske in dopolnilne dejavnosti zmanjša tudi za obvezne prispevke za socialno varnost, ki se nanašajo na socialno varnost zavezanca, ki opravlja kmetijsko ali dopolnilno dejavnost na kmetiji, in jih plačuje kot kmet oziroma član kmečkega gospodarstva, v skladu s predpisi, v višini razlike med obveznimi prispevki za socialno varnost, ki jih zavezanec plačuje iz naslova opravljanja kmetijske in dopolnilne dejavnosti in delom obveznih prispevkov za socialno varnost iz tega naslova, ki so upoštevani pri izračunu davčne osnove od osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti. Razlika iz prejšnjega stavka se prizna v obračunu akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti.

(3) Na letni ravni ugotovljena vsota davčnih osnov, ugotovljenih na način, kot je določen v 71. členu tega zakona, vključno z oprostitevami iz 73. člena tega zakona, se zmanjša za obvezne prispevke za socialno varnost iz naslova opravljanja osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, ki se nanašajo na socialno zavarovanje zavezanca, za pristojbine, uvedene s predpisi o gozdovih in za stroške delovanja in vzdrževanja osuševalnih in namakalnih sistemov, določene na podlagi predpisov o kmetijskih zemljiščih.

(4) Če je na letni ravni ugotovljena davčna osnova iz 71. člena tega zakona negativna, se šteje, da je davčna osnova enaka nič.

(5) Letna davčna osnova se ob izpolnjevanju pogojev iz 116. člena tega zakona lahko ugotavlja tudi za rezidente držav članic EU oziroma EGP.

(6) Ne glede na prvi odstavek tega člena, se v letno davčno osnovo od regresa za letni dopust šteje vsota tega dohodka, ki presega 100 % povprečne letne plače zaposlenih v Sloveniji, preračunane na mesec, za leto, za katero se dohodnina odmerja, po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije, zmanjšana za prispevke za socialno varnost, upoštevane pri določanju davčne osnove v skladu z 41. členom tega zakona. V vsoto iz prejšnjega stavka se ne šteje posamezno izplačilo tega dohodka, za katerega niso izpolnjeni pogoji za davčno obravnavo po 13. točki prvega odstavka 44. člena tega zakona.

(7) Ne glede na prvi odstavek tega člena se v letno davčno osnovo od dela plače za poslovno uspešnost všteva vsota tega dohodka, ki presega 100% povprečne letne plače zaposlenih v Sloveniji, preračunane na mesec, za leto, za katero se dohodnina odmerja, po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije, zmanjšana za sorazmerni del prispevkov za socialno varnost, ki jih mora na podlagi posebnih predpisov plačevati delojemalec, glede na delež teh dohodkov, ki se vštevajo v davčno osnovo. V vsoto iz prejšnjega stavka se ne všteva posamezno izplačilo tega dohodka, za katerega niso izpolnjeni pogoji za davčno obravnavo po 12. točki prvega odstavka 44. člena tega zakona.

111. člen

(splošna olajšava)

(1) Vsakemu rezidentu se prizna zmanjšanje letne davčne osnove v višini 3.500 eurov letno, pod pogojem, da drug rezident za njega ne uveljavlja posebne olajšave za vzdrževanega družinskega člana.

(2) (črtan)

(3) Poleg olajšave, določene v prvem odstavku tega člena, se rezidentu, katerega skupni dohodek iz naslova dohodka iz zaposlitve, dohodka iz dejavnosti, razen dohodka iz dejavnosti, če se davčna osnova od tega dohodka ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti in prenosa premoženjske pravice ter drugih dohodkov – razen dohodka, ki je oproščen plačila dohodnine oziroma se ne všteva v davčno osnovo – v letu, za katero se odmerja dohodnina, ne presega 13.316,83 eurov, prizna zmanjšanje letne davčne osnove. Zmanjšanje se prizna v višini, določeni v odvisnosti od višine skupnega dohodka, in se izračuna po enačbi:

zmanjšanje = 18.700,38 eura – 1,40427 x skupni dohodek.

(4) Za dohodek iz dejavnosti iz tretjega odstavka tega člena se šteje dobiček, v katerem niso upoštevani obračunani prispevki za obvezno zavarovanje ter znižanje in povečanje davčne osnove, razen razlike v obrestih.

(5) Glede uskladitve in načina objave zneskov skupnega dohodka, ki so določeni v tretjem odstavku tega člena, se uporablja 118. člen tega zakona.

112. člen (osebne olajšave)

(1) Rezidentu, invalidu s 100% telesno okvaro, se prizna zmanjšanje letne davčne osnove v višini 14.971 eurov letno, če mu je bila priznana pravica do tuje nege in pomoči, na podlagi odločbe Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, centra za socialno delo ali upravnega organa, pristojnega za varstvo borcev in vojaških invalidov.

(2) (črtan)

(3) Rezidentu, prejemniku pokojnine iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, se prizna zmanjšanje dohodnine v višini 13,5% odmerjene pokojnine iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

(4) Rezidentu, ki prejema nadomestilo iz obveznega invalidskega zavarovanja kot delovni invalid po predpisih, ki urejajo obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje v Sloveniji, se prizna zmanjšanje dohodnine v višini 13,5% odmerjenega nadomestila. Za nadomestilo iz obveznega invalidskega zavarovanja se ne šteje nadomestilo plače zaradi dela s skrajšanim delovnim časom, ki ga izplačuje delodajalec uživalcu pravic na podlagi preostale delovne zmožnosti (II. in III. kategorija invalidnosti), uveljavljenih po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki so se uporabljali do 31. decembra 2002.

(5) Rezidentu, prejemniku priznavalnine po zakonu o republiških priznavalninah in zakonu o uresničevanju javnega interesa na področju kulture, se prizna zmanjšanje dohodnine v višini 13,5% odmerjene priznavalnine.

(6) Rezidentu, prejemniku poklicne pokojnine iz obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja, se prizna zmanjšanje dohodnine v višini 13,5% odmerjene poklicne pokojnine iz obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja.

(7) Olajšava iz tretjega, četrtega, petega in šestega odstavka tega člena se prizna največ v višini dohodnine, obračunane od posameznega dohodka, navedenega v tretjem, četrtem, petem in šestem odstavku tega člena.

113. člen (posebna osebna olajšava)

(1) Rezidentu, ki samostojno opravlja specializiran poklic na področju kulturne dejavnosti in je vpisan v razvid samozaposlenih v kulturi, se pod pogojem, da gre za poklic, ki je značilen samo za področje

kulturne dejavnosti in pod pogojem, da nima sklenjenega delovnega razmerja in da ne opravlja druge dejavnosti, prizna zmanjšanje davčne osnove od dohodka iz dejavnosti v višini 15% prihodkov letno, do zneska 25.000 evrov njegovih prihodkov iz dejavnosti v letu, za katero se odmerja dohodnina.

(2) Rezidentu, ki samostojno opravlja novinarski poklic in je vpisan v razvid samostojnih novinarjev, se pod pogojem, da nima sklenjenega delovnega razmerja in da ne opravlja druge dejavnosti, prizna zmanjšanje davčne osnove od dohodka iz dejavnosti v višini 15% prihodkov letno, do zneska 25.000 evrov njegovih prihodkov iz dejavnosti v letu, za katero se odmerja dohodnina.

(3) Rezidentu, ki se izobražuje in ima status dijaka ali študenta, se do dopolnjenega 26. leta starosti prizna zmanjšanje davčne osnove od dohodka za opravljeno začasno ali občasno delo na podlagi napotnice pooblaščenice organizacije ali Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, ki opravlja dejavnost posredovanja dela dijakom in študentom, v skladu s predpisi s področja zaposlovanja, v znesku, ki je enak znesku splošne olajšave iz 111. člena tega zakona. Navedena olajšava se prizna tudi osebi, ki izpolnjuje pogoje iz prejšnjega stavka in je starejša od 26 let, če se vpiše na študij do 26. leta starosti, in sicer za dodiplomski študij za dobo največ šest let od dneva vpisa in za podiplomski študij za največ štiri leta od dneva vpisa.

(4) Rezidentu, ki samostojno opravlja poklic športnika in je vpisan v razvid poklicnih športnikov, se pod pogojem, da nima sklenjenega delovnega razmerja in da ne opravlja druge dejavnosti, prizna zmanjšanje davčne osnove od dohodka iz dejavnosti v višini 15% prihodkov letno, do zneska 25.000 evrov njegovih prihodkov iz dejavnosti v letu, za katero se odmerja dohodnina.

(5) (črtan)

118. člen
(uskladitev olajšav)

(1) Z zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna, se lahko, upoštevaje cilje ekonomske politike vlade, določi koeficient, s katerim se uskladijo zneski olajšav, določeni v 111. členu, prvem odstavku 112. člena, prvem in drugem odstavku 114. člena ter v prvem odstavku 117. člena tega zakona. Navedeni koeficient se mora določiti, če koeficient rasti cen življenjskih potrebščin v Sloveniji za mesec avgust tekočega leta v primerjavi z mesecem avgustom prejšnjega leta, po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije, preseže 1,03.

(2) Zneske olajšav iz prejšnjega odstavka ter enačbo za določitev olajšave iz tretjega odstavka 111. člena tega zakona določi minister, pristojen za finance, najpozneje v decembru tekočega leta za naslednje leto, če je z zakonom o izvrševanju proračuna za naslednje leto določena uskladitev.

122. člen
(stopnje dohodnine)

(1) Stopnje dohodnine za davčno leto so:

Če znaša neto letna osnova v eurih		znaša dohodnina v eurih				
nad	do					
	8.500,00			16%		
8.500,00	25.000,00	1.360,00	+	26%	nad	8.500,00
25.000,00	50.000,00	5.650,00	+	33%	nad	25.000,00
50.000,00	72.000,00	13.900,00	+	39%	nad	50.000,00
72.000,00		22.480,00	+	50%	nad	72.000,00

(2) Z zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna, se lahko, upoštevaje cilje ekonomske politike vlade, določi koeficient, s katerim se uskladijo zneski neto letnih davčnih osnov iz prvega odstavka tega člena; temu ustrezno se zneski dohodnine izračunajo. Navedeni koeficient se mora določiti, če koeficient rasti cen življenjskih potrebščin v Sloveniji za mesec avgust tekočega leta v primerjavi z mesecem avgustom prejšnjega leta, po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije, preseže

1,03.

(3) Zneske iz drugega odstavka tega člena določi minister, pristojen za finance, najpozneje v decembru tekočega leta za naslednje leto, če je z zakonom o izvrševanju proračuna za naslednje leto določena uskladitev.

123. člen

(odmera in poračun dohodnine na letni ravni)

(1) Od dohodkov, ki se všttevajo v letno davčno osnovo, dohodnino na letni ravni za zavezanca odmeri davčni organ na podlagi napovedi, ki jo vloži zavezanec. Odmera in poračun dohodnine se za posamezno davčno leto opravita po preteku leta, z odločbo davčnega organa, v rokih in na način, določen s tem zakonom in zakonom, ki ureja davčni postopek.

(2) Od dohodnine, odmerjene zavezancu za posamezno davčno leto od dohodkov, ki se všttevajo v letno davčno osnovo, se odšteje med letom plačana dohodnina od teh dohodkov.

(3) Med letom plačana dohodnina se šteje za akontacijo dohodnine.

(4) Če je znesek odmerjene dohodnine na letni ravni večji od zneska med letom plačane akontacije dohodnine, zavezanec doplača razliko dohodnine. Če je znesek odmerjene dohodnine na letni ravni manjši od zneska med letom plačane akontacije dohodnine, se zavezancu razlika dohodnine vrne.

127. člen

(akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve)

(1) Akontacija dohodnine od dohodka iz zaposlitve se izračuna in plača od dohodka iz zaposlitve od davčne osnove iz 41. do 45.a člena tega zakona.

(2) Od dohodka iz delovnega razmerja, doseženega pri delodajalcu, pri katerem zavezanec dosega pretežni del dohodka iz delovnega razmerja (v nadaljnjem besedilu: glavni delodajalec), se akontacija dohodnine izračuna tako, da se za posamezni dohodek uporabijo stopnje dohodnine in lestvica iz 122. člena tega zakona, preračunana na 1/12 leta. Delodajalec, ki je plačnik davka, pozove zavezanca k opredelitvi o statusu po tem odstavku oziroma po šestem odstavku tega člena. Zavezanec delodajalca iz prejšnjega stavka obvešča o spremembi njegovega statusa po tem odstavku oziroma po šestem odstavku tega člena.

(3) Pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz drugega odstavka tega člena, ki ga izplača glavni delodajalec, se upošteva 1/12 zneska olajšave iz prvega odstavka 111. člena, prvega odstavka 112. člena in iz 114. člena tega zakona. Pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz drugega odstavka tega člena, ki ga izplača glavni delodajalec, se upošteva tudi 1/12 zneska olajšave, ugotovljenega z uporabo enačbe iz tretjega odstavka 111. člena tega zakona ob upoštevanju dohodka iz drugega odstavka tega člena, ki ga izplača glavni delodajalec, preračunanega na letno raven, če ta dohodek ne presega 1/12 dohodka iz tretjega odstavka 111. člena tega zakona. Če zavezanec ne želi, da se mu pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz drugega odstavka tega člena, ki ga izplača glavni delodajalec, upošteva olajšava iz tretjega odstavka 111. člena tega zakona, o tem obvesti glavnega delodajalca.

(4) Če se dohodek iz delovnega razmerja, ki se nanaša na mesečno obdobje, izplača v več delih, se ob izplačilu zadnjega dela dohodka iz delovnega razmerja ugotovi višina mesečnega dohodka iz delovnega razmerja in izvrši izračun akontacije dohodnine ter poračun že plačane akontacije dohodnine od posameznih delov dohodka iz delovnega razmerja.

(5) Če se dohodek iz zaposlitve, ki se všteva v davčno osnovo, izplača za več mesecev skupaj, se akontacija dohodnine izračuna od celotnega izplačila navedenega dohodka, po povprečni stopnji dohodnine od enomesečnega dohodka. Za ugotovitev povprečne stopnje dohodnine od enomesečnega dohodka, se prejeti dohodek, ki se nanaša na več mesecev, razdeli na toliko enakih delov, na kolikor mesecev se nanaša, vendar ne več kot na 12 mesecev.

(6) Če delodajalec ni glavni delodajalec zaposlenega, se akontacijo dohodnine od dohodka iz delovnega razmerja izračuna po stopnji 25% od davčne osnove iz prvega odstavka tega člena in

brez upoštevanja olajšav po tretjem odstavku tega člena.

(7) Ne glede na drugi in tretji odstavek tega člena se izračun akontacije dohodnine od nadomestila iz obveznega invalidskega zavarovanja, ki ga prejema delovni invalid, od polovice oziroma sorazmernega dela pokojnine uživalcu pokojnine, ki začne ponovno delati oziroma opravljati dejavnost, od delne pokojnine in od dela pokojnine, ki jo v skladu s predpisi, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za mesečno obdobje izplačuje Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, opravi v skladu s šestim odstavkom tega člena, če prejemnik navedenega dohodka hkrati prejema tudi plačo ali nadomestilo plače.

(8) Ne glede na sedmi odstavek tega člena se lahko akontacija dohodnine od nadomestila iz obveznega invalidskega zavarovanja, ki ga prejema delovni invalid, od polovice oziroma sorazmernega dela pokojnine uživalcu pokojnine, ki začne ponovno delati oziroma opravljati dejavnost, od delne pokojnine in od dela pokojnine, ki jo prejema upravičenec po predpisih, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje, izračuna in plača po znižani stopnji, vendar ne nižji od 16%. Za znižano stopnjo akontacije dohodnine se odloči zavezanec sam, o čemer mora obvestiti davčni organ in izplačevalca dohodka, če oceni, da bo akontacija dohodnine previsoka glede na pričakovano dohodnino na letni ravni.

(9) Ne glede na šesti odstavek tega člena se lahko akontacija dohodnine od pokojninske rente, kot je odmerjena v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje iz naslova prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja in od primerljive pokojninske rente, ki je prejeta iz tujine, izračuna in plača po znižani stopnji, vendar ne nižji od 16%. Za znižano stopnjo akontacije dohodnine se odloči zavezanec sam, o čemer mora obvestiti davčni organ in izplačevalca dohodka, če oceni, da bo akontacija dohodnine previsoka glede na pričakovano dohodnino na letni ravni.

(10) Akontacija dohodnine od dohodka iz drugega pogodbenega razmerja se izračuna in plača od davčne osnove iz četrtega in petega odstavka 41. člena tega zakona po stopnji 25%.

(11) Ne glede na deseti odstavek tega člena se akontacija dohodnine od dohodka verskega delavca ne plača, če se izračunava od dohodka, ki je enak znesku, ki zagotavlja socialno varnost v Sloveniji.

(12) Ne glede na deseti odstavek tega člena, se akontacija dohodnine od dohodka rezidenta, ki glede starosti in statusa izpolnjuje pogoje za priznanje olajšave iz tretjega odstavka 113. člena tega zakona, za opravljeno začasno ali občasno delo na podlagi napatnice pooblaščne organizacije ali Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, ki opravlja dejavnost posredovanja dela dijakom in študentom, v skladu s predpisi s področja zaposlovanja, ne izračuna in ne plača, če posamezen dohodek ne presega 400 eurov.

(13) Če se regres za letni dopust izplačuje v več delih, se ob izplačilu naslednjega oziroma zadnjega dela regresa ugotovi celotna višina regresa za letni dopust, ki se všteva v davčno osnovo, in izvrši izračun akontacije dohodnine ter poračun že plačane akontacije dohodnine od posameznih delov regresa za letni dopust.

(14) Če zavezanec ne želi, da se mu pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz delovnega razmerja, upošteva izvzem iz davčne osnove po 12. oziroma 13. točki prvega odstavka 44. člena tega zakona, o tem obvesti delodajalca.

(15) Pri izračunu akontacije dohodnine od dohodkov, od katerih se prizna zmanjšanje dohodnine v skladu s tretjim do šestim odstavkom 112. člena tega zakona, se ne glede na drugi, tretji in šesti odstavek tega člena upošteva olajšava iz tretjega do šestega odstavka 112. člena tega zakona.

131. člen

(akontacija dohodnine od drugih dohodkov)

(1) Akontacija dohodnine od drugih dohodkov se izračuna in plača po stopnji 25% od davčne osnove iz drugega odstavka 106. člena in iz 108. člena tega zakona.

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena, se akontacija dohodnine od drugega dohodka, ki se prejema redno za mesečno obdobje, izračuna tako, da se za posamezni dohodek uporabijo stopnje dohodnine in lestvica iz 122. člena tega zakona, preračunana na 1/12 leta, in se upošteva 1/12

zneska olajšave iz prvega odstavka 111. člena tega zakona oziroma 1/12 zneska olajšave iz tretjega odstavka 111. člena tega zakona, ugotovljenega z uporabo enačbe iz tretjega odstavka 111. člena tega zakona ob upoštevanju drugega dohodka iz tega člena zakona, preračunanega na letno raven, prvega odstavka 112. člena in iz 114. člena tega zakona, pod pogojem, da zavezanec ne prejema drugega dohodka, od katerega se akontacija dohodnine izračunava na način, kot je določeno v tem stavku. Za takšen način izračuna akontacije dohodnine od drugih dohodkov se odloči zavezanec sam, o čemer mora obvestiti davčni organ in izplačevalca dohodka.

(3) Pri izračunu akontacije dohodnine od priznavalnine po zakonu o republiških priznavalninah in zakonu o uresničevanju javnega interesa na področju kulture, ki jo za mesečno obdobje izplačuje Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, se upošteva osebna olajšava iz petega odstavka 112. člena tega zakona.

132. člen

(stopnja dohodnine od dohodka iz kapitala)

(1) Od dohodka iz kapitala se dohodnina izračuna in plača od davčne osnove, ugotovljene v skladu z določbami III.6. poglavja tega zakona, po stopnji 27,5% in se šteje kot dokončen davek.

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena, se stopnja dohodnine od dobička iz kapitala znižuje vsakih pet let imetništva kapitala in znaša po dopoljenih:

1. petih letih imetništva kapitala: 20%,
2. desetih letih imetništva kapitala: 15%,
3. 15 letih imetništva kapitala: 10%.

135.č člen

(stopnja dohodnine od dohodka iz oddajanja premoženja v najem)

Od dohodka iz oddajanja premoženja v najem se dohodnina izračuna in plača od davčne osnove, ugotovljene v skladu z določbami III.5.1. poglavja tega zakona, po stopnji 27,5 % in se šteje kot dokončni davek.

VI. PRILOGE

– MSP test

Predlagatelj predpisa: Ministrstvo za finance EVA: 2021-1611-0029	Presoja učinkov na gospodarstvo (MSP test)	
	Datum vnosa:	15.04.2021
	Datum spremembe:	15.04.2021

Povzetek izvedene presoje vplivov predpisa na gospodarstvo:

Zakon spremembah in o dopolnitvah Zakona o dohodnini

Ocena učinkov predlaganih alternativ

I. Analizirane alternative	
Naziv alternative	Izbrana alt.
Alternativa 1: Spremembe ugotavljanja davčne osnove	Da

OBRAZLOŽITEV:

Zakon določa novo olajšavo za spodbujanje zelenega in digitalnega prehoda, nadgrajuje olajšavo za zaposlovanje, določa višjo in širšo olajšavo za donacije za športne namene ter višjo olajšavo za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju.

OBVEZNOSTI		SKUPNE PREDVIDENE KORISTI (NA LETNI RAVNI)
Spremembe davčnih olajšav	RAZBREMENI	0,00 €
	SKUPAJ	0,00 €

Povzetek analize

Alternativa 1

Naziv alternative:	Spremembe ugotavljanja davčne osnove
Opis alternative:	Zakon določa novo olajšavo za spodbujanje zelenega in digitalnega prehoda, nadgrajuje olajšavo za zaposlovanje, določa višjo in širšo olajšavo za donacije za športne namene ter višjo olajšavo za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju.

1. Neto koristi na gospodarstvo

Vrsta koristi	Skupaj
Enkratne koristi	/
Periodične koristi	/
SKUPAJ	/

2. Opredelitev stroškov

PERIODIČNI STROŠKI / KORISTI

Obveznosti	Skupaj
Spremembe davčnih olajšav	/
SKUPAJ:	/

3 Kvalitativni učinki alternative 1

Kako predlog predpisa vpliva na pravno varnost?	Nima vpliva
Obrazložitev:	
Kako predlog predpisa vpliva na nelojalno konkurenco?	Nima vpliva
Obrazložitev:	
Kako predlog predpisa vpliva na problematiko dela na črno in sivo ekonomijo?	Nima vpliva
Obrazložitev:	
Kako predlog predpisa vpliva na produktivnost?	Pozitivno
Obrazložitev: Cilj predloga zakona je spodbujanje gospodarskega okrevanja po pandemiji COVID-19 na način, da se z določenimi fiskalnimi ukrepi podpre ukrepe drugih politik.	
Kako predlog predpisa vpliva na delovne pogoje, naložbe v kadrovske vire oz. nove zaposlitve?	Pozitivno
Obrazložitev: Cilj predloga zakona je spodbujanje gospodarskega okrevanja po pandemiji COVID-19 na način, da se z določenimi fiskalnimi ukrepi podpre ukrepe drugih politik.	

Kako predlog predpisa vpliva na naložbe v raziskave in razvoj?	Nima vpliva
Obrazložitev:	

4 Najprej pomisli na male - alternativa 1

Ali in na kakšen način ste uporabili delne ali popolne oprostitve obveznosti za mikro, mala in srednja podjetja?
Obrazložitev: Ni razlik glede na velikost zavezanca.
Ali je za mikro, mala in srednja podjetja načrtovano dovolj časa za prilagoditev na nove obveznosti (daljša prehodna obdobja)?
Obrazložitev: Da.
Ali in na kakšen način so obveznosti, kot npr. poročanje, vodenje evidenc, za mikro, mala in srednja podjetja prilagojene oziroma poenostavljene v primerjavi z ostalimi večjimi subjekti?
Obrazložitev: Ni razlik glede na velikost zavezanca.
Ali in na kakšen način so za mikro, mala in srednja podjetja postopki nadzora prilagojeni oziroma poenostavljeni?
Obrazložitev: Ni razlik glede na velikost zavezanca.
Ali so za mikro, mala in srednja podjetja uvedene znižane pristojbine, davčne olajšave in podobne oblike privilegiranega pristopa?
Obrazložitev: Ni razlik glede na velikost zavezanca.

Podrobna analiza

Alternativa 1

Naziv alternative:	Spremembe ugotavljanja davčne osnove
Opis alternative:	Zakon določa novo olajšavo za spodbujanje zelenega in digitalnega prehoda, nadgrajuje olajšavo za zaposlovanje, določa višjo in širšo olajšavo za donacije za športne namene ter višjo olajšavo za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju.

Obveznost 1.1: Spremembe davčnih olajšav

Zap. št.	Aktivnost	Učinek	Populacija	Frekvenca	Na enoto	Skupaj
1.1.1	Spremembe davčnih olajšav	Strošek	1,00	LETNO	0,00 €	0,00 €
SKUPAJ STROŠKI:					/	0,00 €

Opis populacije:

1.1.1: Ročna populacija; vsa podjetja